

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægt & Data

13. årgang nr. 3 1999

Slægt & Data

Udgives af DIS-Danmark

(Databehandling i Slægtsforskning)
E-mail: DIS@vip.cybercity.dk
Web-side: users.cybercity.dk/~dko6959
Slægt & Data udkommer 4 gange årl. i månederne:
Marts, juni, september og december.
Trykplag 2100 eksemplarer.

Redaktør:

Hanne Marie Rud
Thøger Larsens Allé 48
2750 Ballerup
Tlf. 44 66 17 04
e-mail: Hanne@Rud.net

Adresse-ændringer:

Kassereren:
Werner Wittekind
Rudersdalsvej 114
2840 Holte
Tlf. 45 41 43 15
e-mail: comptabl@post2.tele.dk

Artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis foreningens holdning. Artikler uden forfatterangivelse kan betragtes som foreningsstof.

Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendt materiale og forbeholder sig ret til redigering af tilsendte artikler. Bladet sendes gratis til foreningens medlemmer.

Eftertryk er tilladt efter aftale med redaktionen. Det skal forsynes med tydelig kildeangivelse og med tilsendelse af det aftrykte.

Deadline:

1. maj
1. august
1. november
1. februar

Udkommer:

juni
september
december
marts

Medlemskontingent 1999: 100 kr.
Løssalg pris: 35,00 kr. pr. nr.
Girokonto: 501-2058

ISSN 0903-6172

Indhold

- 5 Dansk Slægtsgårdsarkiv
- 10 Gejstlige arkivalier i Rigsarkivets håndskriftssamling
- 12 Om kildeindtastninger
- 15 Udnytter vi gedcom filen nok?
- 16 Tips & ideer
- 17 Læserkredsen
- 18 Nyt fra Landsarkivet i Viborg
- 19 Nyt fra Landsarkivet for Sjælland
- 24 Savner du kontakt med andre som forsker
- 28 DISBYT! Også i Danmark???
- 29 Svenske DISBYT-basen og norske DIS-treff
- 30 Internethjørnet

DIS-Danmark

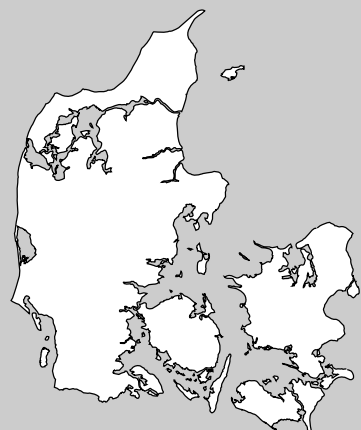
Bestyrelsesmedlemmer:

Svend-Erik Christiansen, Hvedebjergvej 24, 8220 Brabrand, Tlf. 86 25 22 52 (fmd)
e-mail: sec@forum.dk
Erik Kann, Johan Jepsens Vej 1, 2830 Virum, Tlf. 45 85 18 02 (næstfmd, medred., nordisk repr.)
e-mail: dek@mobilixnet.dk
Arne Julin, Hovedgaden 75, 4050 Skibby, Tlf. 47 52 80 48 (ekspedition)
e-mail: ccc28775@vip.cybercity.dk
Werner Wittekind, Rudersdalsvej 114, 2840 Holte, Tlf. 45 41 43 15 (kasserer)
e-mail: comptabl@post2.tele.dk
Hanne Marie Rud, Thøger Larsens Allé 48, 2750 Ballerup, Tlf. 44 66 17 04 (ansv.red.)
e-mail: Hanne@Rud.net
Jens Verner Nielsen, Bagerygden 1, Høruphav, 6470 Sydals. Tlf. 74 41 55 80 (sekr)
e-mail: jvn@post8.tele.dk
Ole Degn, Mellemhøjen 11, 8800 Viborg, Tlf. 86 67 47 02
e-mail: OD@lav.sa.dk
Jørgen Rasmussen, Erik Skeelsvej 24a, 5700 Svendborg, Tlf. 62 22 98 34
e-mail: redder@get2net.dk
Janne Wibroe, Sjællandsgade 98, 8000 Århus C, Tlf. 86 13 69 83
e-mail: Janne.Wibroe@get2net.dk

Kalenderen

SJÆLLAND

25. sept. Er overtegnet og lukket for tilgang. Mødet vil blive gentaget - se her på siden
2. okt. Drop Inn Medborgerhuset i Tåstrup 13.00 - 17.00
Nye og gamle programmer
Erik Helmer Nielsen indleder med hans synspunkter om, hvad man skal forlange af et godt program. Dernæst demonstration af forskellige programmer, samt en lille udstilling af vores arbejdsredskaber. Tag din nabo med, hvis han interesserer sig for slægtsforskning.
23. okt. Drop Inn Søllerød sognegård 13.00 - 17.00
Hvordan kan jeg bruge militære arkivalier i min slægtsforskning
Vi får besøg af Svend-Erik Gottlieb, forsvarets arkiver.
6. nov. Drop Inn Medborgerhuset i Tåstrup 13.00 - 17.00
Planlagt emne er noget med scanning, men prøv at se på vores hjemmeside.
20. nov. Drop Inn Søllerød sognegård 13.00 til 17.00
Charlotte Jensen, LAK Sjælland: Juletraditioner i bondesamfundet fra omkring 1800 og fremefter.
Bagefter "juler" vi med gløgg og æbleskiver

Hvis ikke andet er angivet er alle møder gratis. Der er ingen adgangsbe- grænsning bortset fra det første møde den 25.9., men af hensyn til div indkøb, materialer m.m. bedes om besked enten på tlf 4541 4315, 33176735 eller e-mail comptabl@post2.tele.dk

Til møderne i Tåstrup har meldt sig nogle hjælpere, det er jeg meget glad for. Har du tid i overskud, meld dig til "programkomiteen", det er min kongstanke, at der rundt omkring i landet dannes små grupper, der kan være bestyrelsen behjælpelig med at udføre det løfte, jeg som kasserer i forbindelse med kontingetforhøjelsen på generalforsamlingen lovede, nemlig større medlemsaktivitet.

FYN

20. november 1999 kl. 15.00

Mødested: Odense Friskole, Hjallesøvej 2, Odense

Emne: "Børn født uden for ægteskab. Hvordan finder man deres aner?" af tidl. landsarkivar Hans Worsøe, Aabenraa.

Arrangeret i samarbejde med Slægtshistorisk Forening i Odense

Tilmelding senest 14. november 1999 til Jørgen Rasnussen, tlf. 62 22 98 34 eller på e-mail: redder@get2net.dk

1999

Kalenderen

JYLLAND

Lørdag d. 6. november 1999 på Åby Bibliotek, Århus kl. 10.30-16.00.

Om formiddagen vil vi se på nogle af Internettets muligheder i slægtsforskningen, herunder bl.a. se på nyhedsgrupper. Der er endnu ikke sat foredragsholder på, og vi vil meget gerne høre fra medlemmer, som eventuelt vil kunne bidrage med kortere eller længere indlæg omkring emnet.

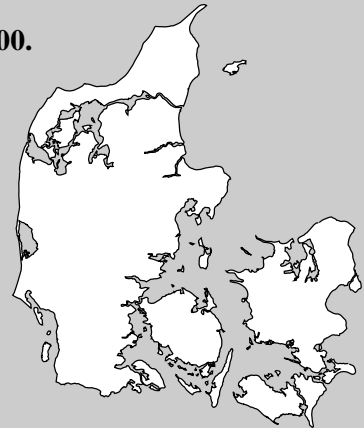
Om eftermiddagen vil Leif Dehnits, leder af Lokalhistorisk Samling ved Hovedbiblioteket i Århus, fortælle om Samlingens nyeste Internet-tiltag omkring Folketællingsbasen. Den er i øjeblikket ved at blive udvidet med dele af Skanderborg og Viborg amter, og har fået tilknyttet en sogneanalyse. En ny base som „oversætter“ folketællingsadresserne i Århus by til nutidige adresser forventes klar kort inden dette møde.

Tilmelding senest 30. oktober 1999 til:

Knud Aagaard, tlf. 86 95 15 86 (e-mail: kaagaard@post3.tele.dk)

eller

Svend-Erik Christiansen, tlf. 86 252 252 (e-mail: sec@forum.dk)

Lørdag d. 13. november 1999 på Sønderborg Bibliotek kl. 10.30 - 16.00.

I samarbejde med Slægtshistorisk Forening Sønderjylland afholder vi temadag med emnet: Indsamling til og skrivning af slægtsbog.

Kl. 10.30: Birgit Øskov, Nørresundby:

Slægtsforskere: Lad os gøre noget - ved det!

Slægtsforskning: Er det små sedler med navne og årstal, ringbind og plastlommer, tavler og skemaer? Eller er det - også - sammenskrivning af alle notaterne, præsentation af materialet for „ikke slægtsforskere“ og glæden ved at skrive frem for manien med at samle?

Kl. 13.15: Fremstilling af slægtsbogen

Slægtsforskere vil her fortælle om deres erfaringer med at lave slægtsbøger. Herunder om valg og overvejelser ved overgangen fra edb-slægtsprogram til videre behandling f.eks. i et tekstbehandlingsprogram. Håndteringen af noter og stikordsregistre vil også blive berørt, ligesom vi vil udveksle erfaringer med mangfoldiggørelse af slægtsbøgerne.

Tilmelding senest 6. november 1999 til:

Knud Aagaard, tlf. 86 95 15 86 (e-mail: kaagaard@post3.tele.dk)

eller

Svend-Erik Christiansen, tlf. 86 252 252 (e-mail: sec@forum.dk)

1999

Dansk Slægtsgårdsarkiv

af Ulrich Alster Klug

Et ikke særligt kendt arkiv er det arkiv, som Dansk Slægtsgårdsforening har ved Gl. Estrup Slot i Auning.

Arkivet er et privat arkiv. Der er fri adgang til arkivet og dets materiale. Der er ingen tilgængelighedsfrister, med mindre der særligt måtte være blevet bedt om det, da materialet blev afleveret. Der kan mod moderat betaling erholdes fotokopi af materiale i arkivet, og man kan både ved e-mail og pr. telefon eller brev forespørge, om der findes materiale vedrørende den gård, man måtte søge oplysninger om.

Lidt om foreningens opståen og formål

Journalist Chr. Damm var efter første verdenskrig bekymret over de mange dansksindedes gårde, der i Sønderjylland/Slesvig gik over på tyske hænder, og han ønskede at gøre noget for at bevare gårdene på danske hænder. Han samlede på gårdhistorisk stof, og det endte med, at Illustreret Familiejournal under krigen udlovede et særligt Dannebrog til hver slægt i landet, som kunne bevise at have haft sin slægtsgård i mindst 500 år. Det blev

til ca. 100 flag. Ved mødet for disse modtagere blev Dansk Slægtsgårdsforening stiftet (dog indtil 1957 under navnet Foreningen til Bevarelse af Danske Slægtsgaarde).

Hvad er en slægtsgård?

Foreningen definerer en slægtsgård som en gård, der har været i samme slægts eje i enten mindst tre generationer eller i mindst 100 år. - Samme slægt vil sige, at stedfædre og stedmødre ikke tæller med som hørende til slægten, men har man overtaget gården efter en farbror, som overtog den efter ens farfar, så er man tredje generation på gården. Er betingelserne opfyldt, kan man få udarbejdet et slægtsgårdsdiplom, jævnfør nedenfor.

Dette strenge krav for opnåelse af status som slægtsgård, betyder også, at Dansk Slægtsgårdsforening er en af landets mest eksklusive foreninger. Man kan ikke uden videre købe sig en slægtsgård. Man kan gifte sig med en, der har en, eller man kan overtage den efter et medlem af ens egen slægt; men det afgørende er, at det er mindst tre generationers vedvarende arbejde, der skaber en slægtsgård, og der bliver færre og færre af disse gårde. Man regner med, at der i sin tid var ca. 200.000 slægtsgårde i Danmark. Nu er der vist ca. 10.000, og tallet er stadigt faldende, dels på grund af landboørns valg af andet erhverv, dels på grund af nedlæggelser af landbrug.

Tilbage til arkivet!

Chr. Damms samling blev overgivet til foreningen, og ved senere afleveringer er skabt en pæn samling, som har til huse i 'Arkivfløjen' i avlsbyg-

ningerne på Gl. Estrup, hvor Dansk Herregårdsmuseum og Dansk Landbrugsmuseum også er.

På arkivet opbevares foruden Chr. Damms samlinger, hvad der qua foreningens virke indkommer, dels ved tvungen aflevering, dels ved frivillige afleveringer.

De tvungne består af kopier af de gårdhistoriske undersøgelser og folketællingsundersøgelser, hvis udarbejdelse formidles af foreningen for medlemmerne, og som foretages for medlemmerne. Dertil kommer de oplysningsskemaer, som enhver, der melder sig ind i slægtsgårdsforeningen (og som ønsker sin gård registreret som slægtsgård) udfylder og afleverer til arkivet.

De frivillige består af materiale, som af egen fri vilje afleveres til arkivet til evig opbevaring. Der kan være tale om blot et enkelt fotografi, en skudsmålsskema, eller der kan være afleveret regnskabsbøger og dagbøger - kort sagt: Kun aflevererens vurdering af, hvad der kan være interesse i at bevare, sætter grænsen. - Der kan også ligge slægtsbøger og sognehistoriske bøger.

Arkivet har desuden flere af de trykte gårdhistoriske samlinger (men søg hellere dem på biblioteket frem for at ringe til arkivet bare for et enkelt opslag).

Dertil har man alle numre af "Slægtsgården", medlemsbladet for foreningen.

Og så er der nogle lidt pudsige samlinger, som 'større samlere' har la-

det tilgå arkivet, f.eks. donerede en præstedatter, Frk. Ebba Tesch (1874-1964) sin faders samling til arkivet, selvom denne måske lige så godt kunne være tilgået et landsarkiv. Med fulgte hendes egen dagbog samt hendes poesibog!! Dertil protokoller med 183 sider om adelslægten Saltensee af Tystofte. En fuldstændig oversigt over de særlige samlinger, samt beskrivelse af arkivet findes på Dansk Slægtsgårdsforenings hjemmeside.

Foreningen på nettet

Ligesom enhver anden institution eller person med respekt for sig selv i vore dage får en hjemmeside, så har slægtsgårdsforeningen også en. På denne finder man en beskrivelse af foreningen, dens hovedbestyrelse samt oplysninger om arkivet, bl.a. oversigt over arkivudvalget.

Adressen er: <http://www.slaegtsgaardsforeningen.dk>, og indgangssiden ser således ud:

genealog Anton Blaabjerg har netop udarbejdet en registratur over arkivets samlinger og ud fra denne er der på Internettet lagt et omfattende register over samtlige nævnte slægtsgårde, der bærer eget navn. Søgning i dette foregår som følger:

I hovedmenuen på hjemmesiden for foreningen vælger man sig ind i slægtsgårdsdatabasen. Her er der mulighed for at søge i materialet om samtlige gårde, der med angivelse af navn er nævnt i arkivets samlinger, incl. de gårdhistoriske artikler i bladet. - Der er fire søgefelter: Gårdnavn, By, Sogn og Herred. Til sogn og herred findes rullemenuer, så man kan taste begyndelsesbogstavet og så let rulle sig ned til det rette sogn eller herred. Man behøver ikke udfylde alle felterne, men søgningen er strengt alfabetisk, så man skal altså forsøge sig både med 'aa' og 'å'. Å virker desværre ikke ved sognenavn, men så kan man jo be-

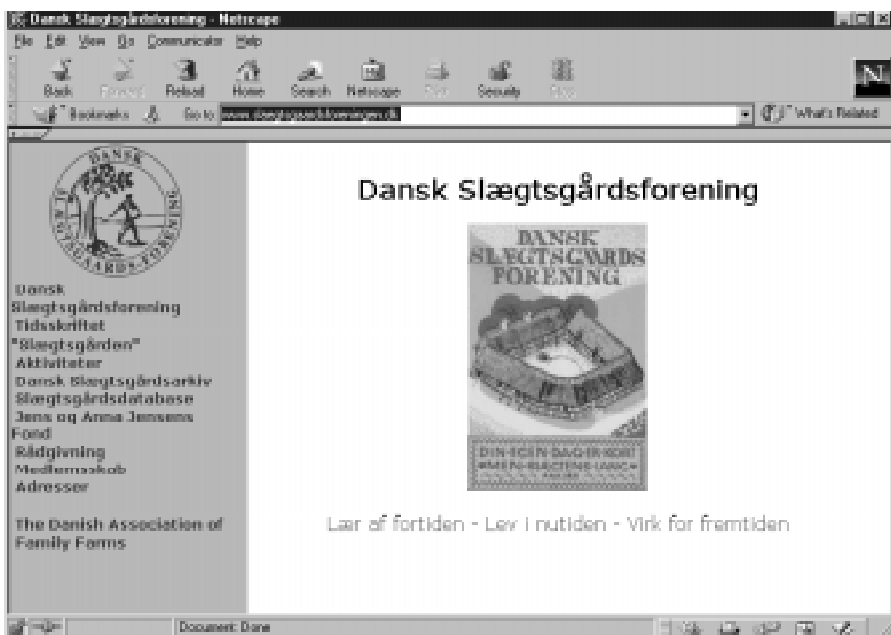
nytte kombinationen gårdnavn og herred.

Jeg forsøger med Bukkehøjgaard, som lå i Agerup By, Agerup Sogn, Sømme Hrd., Københavns Amt; nu er det jo Agerup By, Agerup sogn, Gundsø Kommune, Roskilde Amt, men i databasen er de gamle herredsnavne altså anvendt.

Det viser sig, at gårdens navn skal staves med 'aa' for at give opl. om resultat. Bynavnet er overflødigt at anvende, eftersom jeg jo har sognenavnet.

Nu kommer en liste over gårde i Sømme Hrd. ved navn Bukkehøjgaard. Der er kun den samme gård på listen, men vi kan klikke på det understregede gårdnavn og så kommer et 'kartotekskort' frem på skærmen fortællende, hvad der findes om gården.

Vi kan se, at gården har nr. 01098 hos arkivet, M.nr. 10a og ligger i Agerup By og Sogn. Sognet har nr. 0162 hos arkivet, og findes i Sømme Hrd. - Dertil oplyses, om der er registreret avisartikler, fotos eller gården optræder i arkivets såkaldte foliosamling. Da der står nej, er det tegn på, at der intet findes dér, men til gengæld står under bemærkninger, at der findes 'skema', d.v.s. det skema, som i sin tid blev udfyldt, da en ejer meldte sig ind i slægtsgårdsforeningen. Desuden findes en folketællingsundersøgelse på gården, sikkert udarbejdet i forbindelse med indmeldelsen, og endelig findes en henvisning til undertegnede artikel i foreningens blad, Slægtsgården, nr. 331, December 1997 om gårdens historie.

Og nu er det jo let at skrive til arkivet for at bede om kopi af materialet, hvilket p.t. koster kr. 2,00 pr. kopi + forsendelsesomkostninger, over 25 kopier gives rabat.

Man skal huske, at ikke alle slægtsgårde er omtalt. Men man kan søge på f.eks. sognenavnet alene. Der ved får man en liste over samtlige de af sognets gårde, der findes materiale om i arkivet. Gårde, der ikke er registreret under gårdens navn står under ejerens navn. - Det er desværre ikke alle gårde, der har et navn. - Man skal også passe på de tilfælde, hvor flere gårde i en lille bebyggelse alle kaldes ved bebyggelsens navn.

Desværre kan man ikke i slægtsgårdsdatabasen se ejerlister for de enkelte gårde, men hvis gårdnavnet er helt sikkert, som f.eks. ved Bukkehøjgaard, vil man ofte kunne skaffe sig oplysning om det værdifulde matrikelnummer.

Omvendt vil matrikelnummeret være en god kontrolmulighed, hvis man har fundet oplysninger om en gård i en landsby i en af de gårdhistoriske samlinger.

De trykte, gårdhistoriske samlinger

Hermed følger en liste over de gårdhistoriske samlinger, som i hvert fald alle kan ses på Frederiksberg Hovedbibliotek. Disse værker er det en god idé at konsultere, før der rettes henvendelse til Dansk Slægtsgårdsarkiv, men det er ikke på nogen måde påbudt fra arkivets side.

- 1906: Danske Gaarde - 1. Samling, af J.C.B. la Cour, 4 bd.

- 1914: Danske Gaarde - 2. samling, af J.C.B. la Cour, 4 bd.
- 1914-18: Danske Gaarde - 3. samling, af J.C.B. La Cour, 4 bd.
- 1923-27: Danske Gaarde i Tekst og Billeder, af J. Jespersen, 4 Bd.
- 1930: Større Danske Landbrug - Statistisk, typografisk, historisk håndbog. Udarbejdet af Forstander J. J. Hansen. Tidl. Landboskolen ved Lyngby. Forlag: Alex Kappel og V. Richter Friis. Kbhvn. 1930, 9 Bd.

- 1961: Danmarks Større Gårde - Statistisk og historisk håndbog for det store og middelstore landbrug, af: 'Selskabet til udgivelse af "Danmarks Større Gårde"' Redaktion: E. Bülow. - 8 Bd.

For hver gård oplyses, navnlig hos la Cour og Hansen, om hver gårds daværende ejer, M.nr., tilliggende og bygninger, samt ejendomsværdien OG, hvad der er meget vigtigt for slægtsforskere, om gårdens ejere og

fæstere gennem tiderne samt disses indbyrdes slægtsforbindelser samt overtagelsesår. Ofte også, hvilken hovedgård eller gods gården hørte under indtil overgang til arvefæste eller selveje fandt sted.

Det skal anføres, at ingen af samlingerne er komplette. Ej heller er det alle gårde, der går igen fra samling til samling. Derfor må man lede samtlige samlinger igennem for at vide sig sikker på, om en gård er beskrevet eller ej. - Det ser ud til, at værkerne stedse har bygget på princippet om, at ejerne skulle betale for optagelsen eller aftage i hvertfald det bind, deres egen gård var med i, for at optagelse fandt sted.

Hvad er en folketællingsundersøgelse?

Når en gårdejer melder sig ind i Dansk Slægtsgårdsforening, beder man ham udfylde og indsende et spørgeskema til arkivet vedrørende gården og dens ejere så langt tilbage, det nye medlem ved besked. Dette dels for at foreningen kan få dokumentation for, at der er tale om en slægtsgård, dels for at udvide arkivets samlinger (drømmen er jo

en registrering af samtlige slægtsgårde i Danmark, om end dette mål sikkert aldrig vil kunne nås).

I forbindelse med indmeldelsen kan det nye medlem bestille en folketællingsundersøgelse for gården. Denne er en samling af udskrifter af folketællingerne 1787-1911 vedrørende gården, såvidt gården kan spores fra tælling til tælling. Dette kan uden andre kilder være et problem, fordi de fleste gårde ikke var navngivet med deres navn i folketællingerne, og fordi matrikelnumrene først fra 1901 er med ved landdistrikternes materiale i folketællingerne.

Prisen for en folketællingsundersøgelse er p.t. kr. 125,00, men dette er en specialpris for gårdbesiddende medlemmer af Dansk Slægtsgårdsforening.

Folketællingsundersøgelserne og indmeldelsesskemaerne ligger i h.h.v. kopi og original ved Dansk Slægtsgårdsarkiv.

Hvad er en gårdhistorisk undersøgelse?

En gårdhistorisk undersøgelse har til

formål at kortlægge gårdens historie så langt tilbage i tiden, som muligt. Undersøgelsen tager således udgangspunkt i gårdens historie, ikke i den besiddende / brugende slægts-historie. Man skal altså ikke vente sig en decideret slægtsbog, når man finder en gårdhistorisk undersøgelse.

Det i almindelighed anvendte materiale adskiller sig dog i virkeligheden ikke væsentligt fra det, der anvendes ved en slægtshistorisk undersøgelse, nemlig kirkebøger, folketællinger og skifteprotokoller, skøde- og pantebøger, realregistre, fæsteprotokoller m.v. Desuden må også anvendes det på Kort- og Matrikelstyrelsens Arkiv værende materiale vedrørende matriklen af 1844, samt på det Rigsarkivet værende materiale, især matriklerne af 1662 og 1688 og hartkornsspecifikationerne af 1778ff. og 1789ff.

Den store forskel på gård- og slægtsundersøgelser er indfaldsvinklen, idet en slægts historie vil være uinteressant for gårdhistorien, før det led, hvor slægten kommer til gården. Ligeledes vil de børn, der som voksne ingen forbindelse havde med gården, heller ikke være beskrevet særligt nøje.

Til gengæld vil slægtsforskeren ofte kunne drage nytte af gårdhistorierne, fordi der ofte findes detaljer om gårdene, og også meget ofte oplysninger, som er givet af den familie, der nu bor der, ofte oplysninger, som ikke kan findes andre steder, f.eks. beretninger om de nærmeste forfædre og også fotografier, der endnu findes i slægtens eje.

Prisen for en gårdhistorisk undersøgelse p.t. begynder ved kr. 6.000,00 og den kan bestilles af såvel medlemmer som ikke medlemmer; det skal dog anføres, at til den laveste pris kan det ikke påregnes, at alle arkivalier vil blive undersøgt til bunds, idet honoraret må stå i et rimeligt forhold til den anvendte tid.

Slægtsgårdsdiplomet

Et slægtsgårdsdiplom er kort fortalt en oversigt, der med foreningens attestation beviser, at dette er en slægtsgård. Diplomet viser de medlemmer af den nuværende familie, der har ejet / fæstet gården, idet de nødvendige mellemlid også angives, f.eks. hvor gården er gået fra en ejer til hans barnebarn eller til en nevø. Ægtefællers navne samt levetid og ejer/brugertid samt vielsesår m.v. er anført for enhver medtaget person. - Diplomerne udarbejdes dels på grundlag af ejernes egne oplysninger, dels ud fra oplysninger i arkivet suppleret med de oplysninger, der må tilvejebringes på landsarkiverne.

Diplomet i sig selv koster 250,00 for trykning og opsætning, og indhentelse af nødvendige oplysninger sker efter aftalt pris.

Ulrich Alster Klug
Smedetofte 32 2. tv
2400 København NV
Tlf: 38 33 19 12

Adresse:

Dansk Slægtsgårdsarkiv

Gl. Estrup, Randersvej 4, 8963 Auning

Tlf. 86 48 34 44 lokal 35.

Fax: 86 48 41 82

e-mail: dom00890@image.dk

WWW <http://www.slaetsgaardsforeningen.dk>

Adgang til arkivet er gratis, hvis man i indgangen siger, man skal til arkivet.

Arkivets personale er ulønnet, hvorfor tlf., fax og e-mail kun besvares i åbningstiden, d.v.s. onsdage kl. 11-15.

Gejstlige arkivalier i Rigsarkivets håndskriftssamling

Af Lene Olsen

På brugermødet på Rigsarkivet (RA) november 1998 blev der peget på L. Vestens samling til en præstehistorie i 62 kapsler i Håndskriftssamlingen, som et godt hjælpemiddel til slægtsforskning i præster. Ved et besøg på RA hvor jeg ventede på andre arkivalier kom jeg i tanke om L. Vesten og hans samling og valgte

at prøve den. Lad det være sagt med det samme: Den er en undersøgelse værd !

Registraturen for håndskriftssamlingen, almindelig personalhistorie, gejstlighed

Det interessante ved opslag i registraturen til Håndskriftssamlingen på RA under gejstligheden er at L. Vesten ikke var den eneste som har materiale til præstehistorie liggende. Der ligger eksempelvis materiale fra G.L. Badens samling til præstehistorie m.m. og pastor Aage Dahls præstehistoriske samlinger. Hertil kommer adskillige personlige eksemplarer af Wibergs Præstehistorie med mange tilføjelser.

Som det sidste i registraturen ligger Danmarks præstehistorie:

Materialesamling til en nyudgave af Wibergs præstehistorie. Et projekt som løb fra 1939 for så til slut at blive stoppet i 1974.

Ifølge registraturen arbejdede overarkivar Bjørn Kornerup, redaktør Povl Engelstoft, genealog Alfred Larsen, kirkehistoriker Knud Banning. Også cand. jur. Erik Reitzel-Nielsen arbejdede i projektet. Efter Bjørn Kornerup og Povl Engelstofts død udarbejdede Det danske Sprog- og Litteraturselskab en plan for værkets fortsættelse. Samlingen består af 169 kartotekskasser og 5 pakker.

Teknikken har udviklet sig meget siden projektet blev opgivet i 1974. Er det en opgave for Selskabet for Personalhistorie og Genealogi, Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger, DIS - Danmark og en ildsjæl med kirkehistorie som speciale eller en præst med interesse for projektet som projektleder at gennemgå det indsamlede materiale for at lægge det på elektronisk form på en CD eller Internettet ?

L. Vestens samling til en præstehistorie

L. Vestens samling bestilles på RA som Håndskriftssamling XIV.N.7 samt navnet man søger. Først lidt om det anvendte papir. Sparsommeligheden hos pastor Vesten var stor, han benyttede alle typer af papir: modtagne skrivelser og kuverter. Størrelsen på papiret er ikke så ensartet som hos S. Nygårds Jyske personalia. Ud fra de gennemgåede papirer at dømme har han arbejdet med indsamling i perioden 1919 til

HÅNDSKRIFTSAMLINGEN

Indholdsfortegnelse

XIV. ALMINDELIG PERSONALHISTORIE

A. Personalhistorie i almindelighed. Større befolkningsgrupper og enkelte steders personalhistorie	457
B. Nørske personalhistorie	460
C. Danske bilandes og koloniers personalhistorie	460
D. Slesvigsk, holstensk og lauenburgsk personalhistorie	460
E. Hofetaten	460
F. Udenrigstjenestens personale og fremmede gesandter i Danmark	460
G. Centraladministrationen og de kollegiale domstoles personale	462
H. Civile etater	462
I. Militære etater	462
K. Lokale embedsmænd	463
L. Adel	464
M. Ridderordener	473
N. Gejstlighed	473
O. Kunstnere og lærde	480
P. Universitets- og skolefolk	480
Q. Læger og apotekere	483
R. Jurister	485

XIV. ALMINDELIG PERSONALHISTORIEN. Gøjelighed

5. Arkivar S. Nygårds eksemplar af Wibergs præstehistorie. Består af bd. I-III (A-O) med håndskrevne tilføjelser og af et håndskrevet personregister i to bind. - Fra samlerens bo 1964.
6. Pastor Anders Hansen Nielsens eksemplar af Wibergs præstehistorie (5 bd.). Med Wibergs egenhændige dedikation, senere ejet af amtsforvalter Jørgen Swane og Paul V. Rubow. Med mange håndskrevne tilføjelser af to første ejere. - Købt hos antikvarboghandler Richard Levin 1973.
7. Pastor L. Vestens samling til en dansk præstehistorie. Består af et alfabetisk kartotek (62 kapsler) og en fortegnelse med præsterækker (1 pk.).
8. Pastor Aage Dahls præstehistoriske samlinger (87 bd., 2 pk.). Heri Danmarks præstehistorie, ordnet efter amter (maskinskrevet eksemplar med håndskrevne tilføjelser) med supplement. Se tillige privatarkiv nr. 6805 og hans eksemplar af Wiberg (gennemskudt med hvide blade. Indbundet i ti bind, på læsesalen), og Personalhistorisk Tidsskrift 1979, s. 105-110. - Fra samlerens bo 1975.

1. København. I.	
2. København. II.	Vor Frue Provsti.
3. København. III.	Holmens Provsti.
4. København. IV.	Nordestre Provsti, Nordvestre Provsti, Søndre Provsti.
5. København. V.	Vestre Provsti, Frederiksberg Provsti.

sin død i 1940. Han kan være begyndt tidligere. Desværre har det ikke været muligt at finde frem til, hvornår han egentlig startede sin indsamling. Det har været meget morsomt at læse „bagsiderne“ de er blandt andet officiel korrespondance med andre præster om fødsler og vielser. Også kuverterne fortæller om pastor Vestens berøringsflade.

Nogle praktiske eksempler

Jeg benyttede Klavs/Claus Jørgensen Bang 1737-93 en bror til min ane Laurits/Lars Jørgensen Bang som indgang til en lille undersøgelse af indholdet i L. Vestens samling. Pastor Vesten har samlet biografiske oplysninger om præsterne. De biografiske oplysninger kan udover oplysninger om fødsel, død og vielser omfatte oplysninger om skolegang, uddannelse, embeder, ordensdekorationer og hvor der er andre præster i familien gøres der rede for slægtskabet. For Claus Jørgensen Bang anføres: „Hans Brodersøn var Sognepræst Jacob Bang i Horne på Fyn. – Hans Broderdatter var gift med Eftermanden i Pjedsted Hans Buhl.“

Ved at følge henvisningen til Jacob Bang får man yderligere to familie henvisninger til Jacob Ludvig Bang og Laurits Peter Bang. I alt førte denne lille undersøgelse ved at følge henvisningerne mig til Bang, Buhl, Feilberg, Gøtzsche, Kragh og Plesner i alt ca. 30 biografier. Plesner er repræsenteret med 10 biografier, hvilket er et overraskende lille antal, når man tager i betragtning hvor mange præster, der bærer navnet Plesner.

Dagen efter jeg havde hentet alle disse præstebioграфier, blev jeg tilfældigvis opmærksom på en dødsannonce på en Thyge V. Kragh, hvor fødselsdagen var den samme som i pastor Vestens samling. Et opslag i den blå bog for 1998 viste at det var den tidligere biskop i Haderslev. Han var med i pastor Vesten samling med følgende biografi:

Thyge Vilhelm Kragh. 1910 – Han var Søn af Sognepræst Einar Thygesen Kragh i Skælskør og fødtes den 7. Juli 1910. Han blev Student fra Sorø Skole 1928 og tog i Sommeren 1934 teologisk Embedseksamen med laud

Den sidste præst jeg har undersøgt er Nicolai Bierfreund 1750-1827. Nicolai Bierfriends anden hustru Henriette eller Henrikka Johanne

Rips er søster til en anden af mine aner Sophie Eleonora Rips. Ægteskabet med Henriette mangler i Wiberg, men omtales i pastor Erhard Quistgaards bog om Præstehustruer, der helt eller delvis mangler i Wibergs Præstehistorier (1934, 1936). Dette andet ægteskab har pastor Vesten heller ikke med i sine oplysninger.

Det er tilladt at kopiere sedlerne i pastor Vesten samling mod naturligvis at være i stand til at styre udtagningen, så hver seddel komme tilbage på sin rette plads.

Lene Olsen
Hallandsgade 6A st.tv
2300 København S
Tlf. 32 57 74 15

Om kildeindtastninger

Af H. Due-Hansen

I „Slægt og Data“ nr. 1/99 har hr. Bierring Lauritsen en artikel om en mulig kirkebogsindtastning på registerbasis.

I den anledning kan følgende oplyses:

For Sønder Stenderup sogn, Nørre Tyrstrup herred har jeg transskriberet både folketællingen og kirkebogen i KIP 2 med følgende tidsforbrug:

FT 1803	660 indb.	11 indtastnings-timer
FT 1845	1054 „	22 „
FT 1880	1343 „	31 „
FT 1890	1220 „	27½ „

Kirkebogen 1704 - 1891

Antal Indtastede indførsler og tilsvarende antal anvendte timer

Dåb	4.663	243
Konf.	2.442	80
Vielse	1.237	71
Begrav.	3.362	172

I alt 11.704 indtastede indførsler hvortil er anvendt 566 timer
Endvidere er der i et selvkomponeret register (i EXCEL) over trolovelser for 1656 - 1867 indtastet 2.042 personer på 26 timer.
De 2 ældste FT og 35 % af kirkebogen er skrevet på tysk, men det gør

tilsyneladende ingen forskel på tidsforbruget.

Korrekturlæsningen af den samlede kirkebog er endnu ikke fuldstændigt afsluttet, men varer tilsyneladende 1/2 - 2/3 af den tid, indtastningen tager.

På basis af disse tal vil det samlede tidsforbrug for kirkebogen Sønder Stenderup 1704 - 1891 være i størrelsesordenen 1.000 timer.

Med et 1845-indbyggertal i Sdr. Stenderup på ca. 1.000 og i hele det daværende danske kongerige på 1.350.000 og med tillæg for tidsperioderne før 1704 og efter 1891 samt Nordslesvig/Sønderjylland vil det samlede tidsforbrug for samtlige tilgængelige kirkebøger i Danmark være mindst 1.500.000 timer. Det

svarer til 100 personers heltidsindsats (1.500 timer/år) i 10 år.

Ud fra ovennævnte tal vil jeg anbefale, at der ved fornyelse af KIP-programmet for kirkebøger enten udarbejdes et kirkebogsprogram eller at et nyt KIP-program suppleres med et registerprogram til kirkebøger

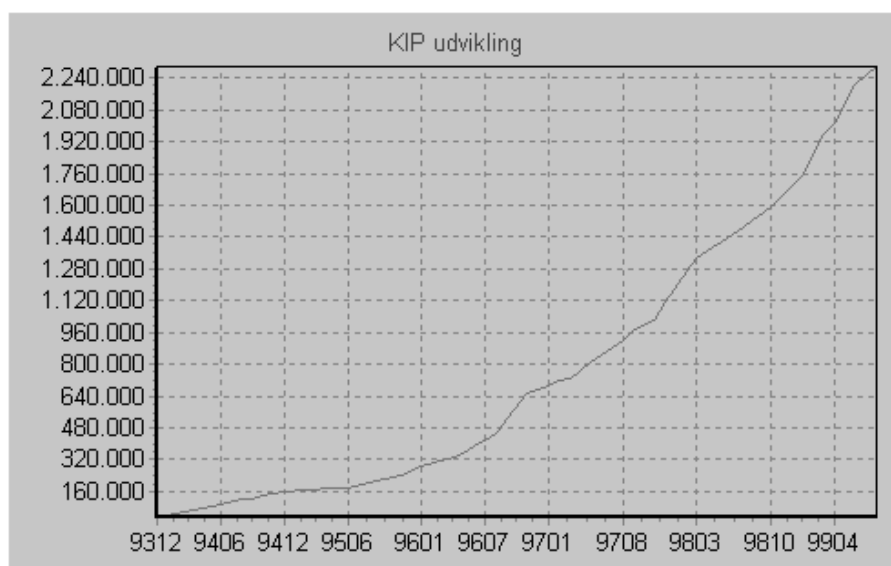
Hele landet vil blive dækket meget hurtigere (ikke mindst vil flere turde give sig i kast med opgaven), men der er selvfølgelig den ulempe, at man skal benytte kirkebogen i fotokopi eller på mikrofiche under selve slægtsforskningen.

Ønsker man et kirkebogs-register indenfor vores levetid eller vil man have en komplet kirkebogs-indtastning indenfor en tidsramme på 100 år ?

H. Due-Hansen
Frydenborgvej 10
6092 Sønder Stenderup
Tlf. 75 57 10 16
email: duehansen@image.dk

Nyt fra Kildeindtastningsprojektet

KIP optælling 6/8-1999

Type	År	Antal materialer	Folketal personer	Antal	Dækning	Dækning 98	Dækning 97	Dækning 96	Dækning 95	Dækning 94
FT	1717	1		631						
FT	1769	2		3125						
FT	1771	23		4208						
FT	1787	781	841806	318361	37,82	32,71	24,61	15,48	4,06	2,70
FT	1801	733	929001	418154	45,01	36,41	26,07	17,59	2,32	1,39
FT	1803	2		981						
FT	1834	509	1230964	308115	25,03	17,89	10,55	5,76	5,76	2,12
FT	1840	316	1289075	216075	16,76	10,98	6,74	3,83	1,85	0,97
FT	1845	638	1356877	429208	31,63	23,62	15,33	9,08	5,83	4,95
FT	1850	288	1414648	210178	14,86	10,75	4,12	2,25	0,55	0,25
FT	1855	38	1507222	21754	1,44	1,05	0,44	0,21	0,04	0,04
FT	1860	41	1608362	37041	2,30	1,55	0,71	0,40	0,14	0,12
FT	1870	51	1784741	55033	3,08	2,28	1,93	1,43	1,20	0,51
FT	1880	80	1969039	95712	4,86	3,82	2,40	0,20	0,15	0,07
FT	1890	45	2172380	48877	2,25	1,76	1,31	0,93	0,36	0,06
FT	1901	20	2449540	18705	0,76	0,62	0,53	0,17	0,17	0,02
FT	1906	12	2588919	9833	0,38	0,26	0,16	0,00	0,00	0,00
FT	1911	23	2757076	25521	0,93	0,69	0,50	0,30	0,22	0,05
FT	1916	2	2921362	1423	0,05	0,05	0,05	0,00	0,00	0,00
Folketællinger		3605	26821012	2222935	8,29	6,30	4,09	3,02	1,12	0,72
KB		140		75710						
I alt		3745		229864						

Kildeindtastningskursus

DDA afholder årligt 2 endagskurser i kildeindtastning

Næste kursus afholdes lørdag den 9.oktober 1999 i lokalerne hos DDA i Odense

For yderligere oplysning og evt. tilmelding kontakt DDA, tlf. 66 11 30 10

På dette kursus bliver der en gennemgang af kildeindtastnings-

programmet, der bliver lejlighed til at arbejde med selvvalgte kilder og til i fællesskab at diskutere de problemer, der er med læsningen og fortolkningen af de originale kilder.

Præmie for en god historie!!!!!!!

I jagten på gode historier til bladet har redaktionen besluttet at udlodde en præmie på ikke mindre end 3 flasker rødvin for den bedste "internethistorie".

Vi hører alle sammen fra andre slægtsforskere om morsomme tilfældigheder, heldige sammen-træf osv. i forbindelse med vores brug af internettet. Dette blads spalter har da også allerede haft flere gode eksempler på sådanne beretninger. Men vi har brug for endnu flere, og derfor inviterer vi hermed læseren til at fatte computeren, pennen eller skrivemaskinen og sende en historie, kort eller lang til bladet. Man skal være indstillet på, at det indsendte, eventuelt efter samarbejde med redaktionen skal publiceres i bladet.

Tænk tanken: Når nummer 4 af Slægt & Data 1999 er kommet på gaden, kan du sidde og læse **din** historie i spalterne, alt i medens du lytter til julemusik og drikker et dejligt glas rødvin!!!

Frist for indsendelse er 1. november 1999

Udnytter vi gedcom filen nok?

Af Niels Munch

Om de yngre slægtsforskere gør det, ved jeg ikke, men nu er det jo sådan at de fleste "amatør" slægtsforskere har nået en alder, hvor man ikke i deres skoletid kendte til EDB i skolerne, og så tror jeg svaret er nej.

Efter at have sendt ind til Lundins database, fik jeg rigtig mange svar tilbage med navnesammenfald. Det var godt for dels fik jeg nogle oplysninger om mine personer, som jeg ikke havde og dels fik jeg bekræftet de oplysninger jeg havde, og så var der endelig dem, der skal undersøges fordi oplysningerne ikke stemte sammen.

Men det jeg har fundet ud af er, at det ikke direkte skaber nye oplysninger.

Hvis sammenfaldet fx slutter med Peder Hansen, så kan det jo godt være, at den anden indsender har flere slægtled vedrørende Peder Hansen, men når jeg ikke har dem, så er der ikke noget sammenligningsgrundlag og det samme gælder naturligvis også den anden vej.

Jeg mener derfor, at man, når man finder den ældste sammenlignelige person, så bør lave en udskrift af en anetavle med vedkommende som proband og sende den til den anden part. Har man på denne udskrift flere generationer, så må det betyde, at den anden ikke kender disse og omvendt kan vedkommende så fortælle en, hvad han har mere end mig.

Jeg prøvede først at lave en RTF fil og sende den til min nabo, og den duede slet ikke. Så gjorde jeg i stedet det, at jeg kaldte filen frem og så gemte den som i mit tilfælde et word dokument og sendte den til naboen. Og nu blev udskriften læsbar. Til slut vil jeg meget stærkt opfordre de af bladets læsere, der ikke har sendt ind til at gøre det nu. Det vil blive til glæde for dem selv og for os, som har indsendt materiale.

Niels Munch
Stubbevej 8
3250 Gilleleje
Tlf. 48 30 25 00
email: monacus@get2net.dk

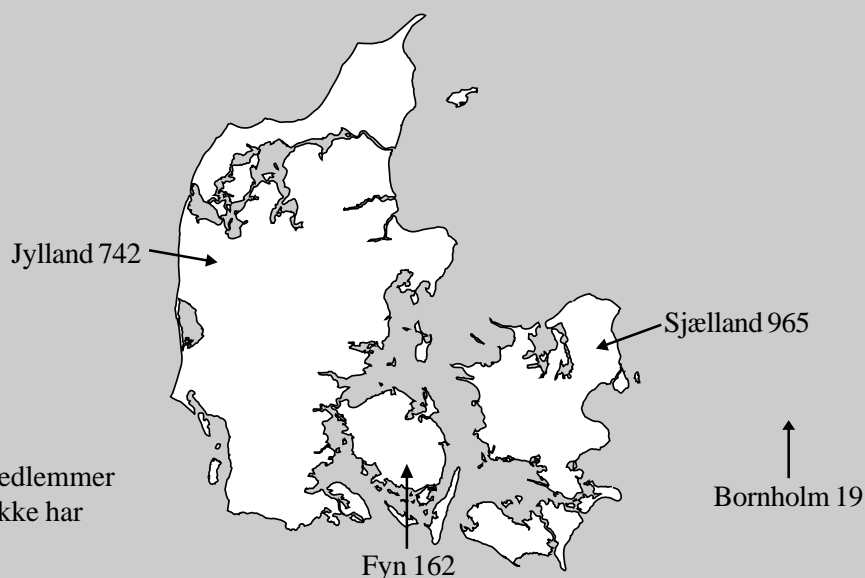
Medlemsstatistik

Status pr 27. August 1999:

Medlemmer i alt		1934
fordelt	Jylland	742
	Sjælland	965
	Fyn	162
	Bornholm	19
	Udland	46

Siden 1.1.99 er indmeldt 273 nye medlemmer
Vi har stadig 268 medlemmer, der ikke har fornyet deres medlemskab.

Ved sidste bestyrelsesmøde har vi besluttet, at når vi når medlem nr. 2.000, så gør vi noget specielt ud af ham/hende.

Tips & ideer

Nyt fra GEDCOMP

GEDCOMP er en nu 23 måneder gammel søgefacilitet for slægtsforskere, der forsker i danske (herunder skånske) personer. Du får gratis udført en GEDCOMP-søgning efter de personer du forsker i ved at email'e en GEDCOM-fil med dine slægtshistoriske oplysninger til GEDCOMP.

Samlet antal personer i GEDCOMP pr. 1/8-99: 922.000

Observeret gevinsthyppighed ved indsendelse af GEDCOM-fil med X personer:

X		Gevinst
Mindst	Højst	%
3462	32559	100
1922	3461	100
1335	1921	99
957	1334	99
689	956	94
506	688	89
342	505	83
210	341	83
116	209	68
1	115	43

Tallene i tabellen er fremkommet på følgende måde: De indsendte filer til GEDCOMP er inddelt efter antal personer i 10 lige store grupper. %-satsen i hver gruppe er andelen af filer i denne gruppe, hvor indsenderen har fået mindst een meddelelse om personsammenfald med en fil indsendt af en anden slægtsforsker.

Du kan få mere at vide om GEDCOMP på <http://www.imm.dtu.dk/~lkl/gedcomp/>

Med venlig hilsen,
Lars Kr. Lundin
lkl@runge.uni-c.dk

Medlem til Medlem

Microfiche-apparat Bell Howell SR VIII

med dobbelt kort plade og stor skærm sælges.

Den er i meget fin stand - ikke ret meget brugt.

Ny værdi: kr. 3000. Jeg vil gerne havde kr. 700 for den.

Lillian Krag
Nakskovvej 19,
6000 Kolding
Tlf. 75 53 10 53

Vigtige arkivadresser:

Landsarkivet for Sjælland

Jagtvej 10
2200 København N
Tlf. 35 24 82 00

Landsarkivet for Nørrejylland

Lille Sct. Hans Gade 5
8800 Viborg
Tlf. 86 62 17 88

Landsarkivet for Fyn

Jernbanegade 36
5000 Odense C
Tlf. 66 12 58 85

Landsarkivet for Sønderjylland

Haderslevvej 45
6200 Aabenraa
Tlf. 74 62 58 58

Erhvervsarkivet

Vester Allé 12
8000 Århus C
Tlf. 86 12 85 33

Rigsarkivet

Rigsdagsgården 9
1218 København K
Tlf. 33 92 33 10

Dansk Data Arkiv (DDA)

Islandsgade 10
5000 Odense C
Tlf. 66 11 30 10

Det danske Udvandrersarkiv

Arkivstræde 1
Postbox 1731
9100 Aalborg
Tlf. 99 31 42 20

Læsekredsen

Bent Pilgaard
Stjærten 21, 8800 Viborg
Tlf. 86 67 55 12

COMPUTING in GENEALOGY June 1999

Et nyt program „FAMILIA“ til brug for offentliggørelse af slægten på nettet med træ og billeder omtales kort. Programmet kan hentes fra:
<http://thor.prohosting.com/~nssd/>

Et andet konverteringsprogram der omtales et GedHTree, som fylder 125 kb. Det kan hentes fra
<http://www.users.uswest.net/~gwel/gedhtree.htm>

Bryean Grant fortæller i en artikel om brug af Mormonernes store database. Artiklen er suppleret med gengivelse af skærbilleder.

I dette nummer er der en gennemgang af programmer, som ikke bruger windows, så her er en chance for folk med lidt ældre PC'er.

Barney Tyrwhite-Drake kommer i sin artikel ind på de forskellige karaktersæt ASCII, MSDOS, ANSI og Ansel. Den sidste har vi ikke set ret meget til herhjemme.

SLEKT OG DATA nr. 2. 1999

Harald Nissen har skrevet første del af en artikel om brugen af HERALDIK i slægtsforskning. I en let læselig form med god inspiration, selvom det kræver, at anerne er fra „de bedre kredse“.

Artiklen fortsættes i næstenummer.

På dansk findes en lang række gode bøger om dette emne, så tag en tur på biblioteket.

Martin van Eck fortæller om den hollandske database for heraldik, noget som er meget populært at have i dag.

Hilgumm Pedersen fortæller om hvorledes en ferie blev brugt til slægtsforskning i Sverige, noget mange sikkert vil nikke genkendende til.

Læsekredsen modtager flg blade:

„Mededelingen Central Bureau
voor Genealogie“ fra Holland
„Gens Humana“ fra Holland
„Genealogical Computing“ fra USA
„Computers in Genealogy“, England
„Dis-Play“ fra Øst-Sverige
„Slægtshistorisk Forum“ fra Sverige
„Diskologen“ fra Sverige
„Computergenealogie“ fra Tyskland
„Sukutieto“ fra Finland
„Slekt og Data“ fra Norge

Nyt fra Landsarkivet i Viborg

Landsarkivet indbyder sine brugere til orienteringsmøder:

22. september: Arkivalier på Landsarkivet

I en gennemgang af landsarkivets nye udstilling vil det blive vist, hvor mangesidet og spændende arkivets samlinger er. De strækker sig tidsmæssigt fra 1389 og frem til i dag. Udstillingen viser et bredt udsnit af landsarkivets omfattende arkivsamling og giver et indblik i lands- og lokalhistorie. Gennem eksempler søger udstillingen endvidere at vise, hvordan livet formede sig for det enkelte menneske - på land og i by - i tidens samfund.

**Tidspunktet er
kl. 16¹⁵ - 17¹⁵**

10. november: Hjælpemidler til arkiv- studier

Det kan være vanskeligt at få overblik over de mange forskellige arkivregistraturer og personregistre m.v., som kan bruges, når man driver arkivstudier.

På mødet forsøger vi at gøre problemet en lille smule mindre, idet vi gennemgår landsarkivets nye oversigt "hjælpemidler til arkivstudier". Vi ser på, hvordan den kan være med til at skabe større overblik og give ideer til at bruge forskellige kildegrupper.

**Tidspunktet er
kl. 16¹⁵ - 17¹⁵**

13. oktober: Introduktion til amternes journalssystemer

Hovedparten af arkivalierne i amtsarkiverne, herunder også familieretslige sager som adoptions-, skilsmisse- og faderskabssager, er samlet i lange rækker af journalsager. På mødet vil der blive orienteret om anvendelsen af journaler, registre og kopibøger som søgemidler og redskaber til at finde dette materiale.

**Tidspunktet er
kl. 16¹⁵ - 17¹⁵**

For at alle kan få det fulde udbytte af gennemgangen vil antallet af deltagere være begrænset til max. 20 personer.

Tilmelding til mødet sker ved påtegning på den fremlagte liste ved skranken på læsesalen eller telefonisk på tlf. 86 62 17 88

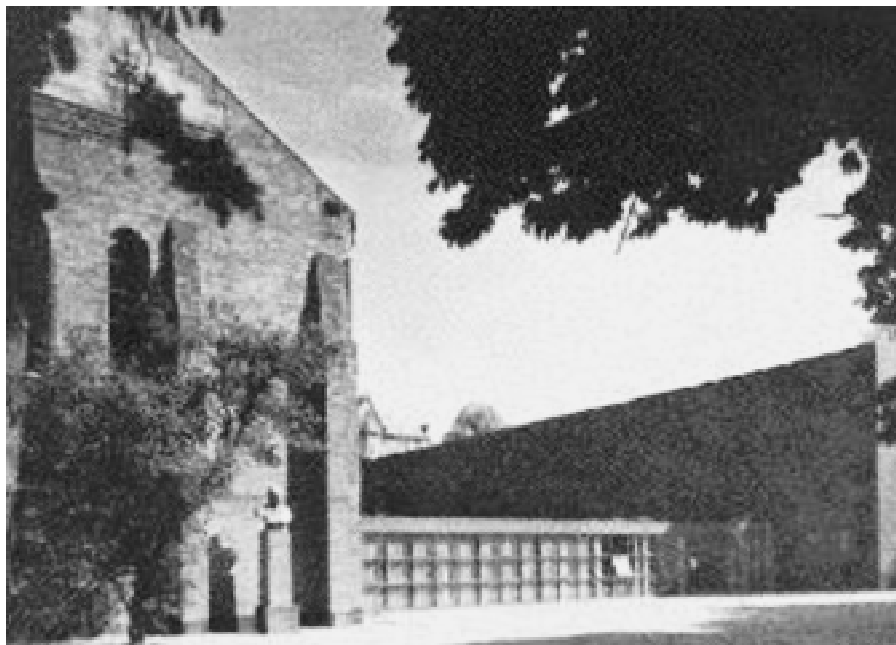
Landsarkivets næste brugermøde finder sted:

**Torsdag den 18. november
1999 kl. 16.30**

Læsesalen vil være åben til kl. 16.30 denne dag.

Program følger senere.

Nyt fra Landsarkivet for Sjælland

Der har efterhånden været bragt flere referater fra brugermøder på Rigsarkivet og Landsarkivet for Nørrejylland. Nedenfor følger omtaler af denne udadvendte aktivitet i Landsarkivet for Sjælland.

På dette arkiv har man valgt kun at afholde ét brugermøde om året. I 1999 fandt dette sted 20. februar, og det vil derfor ikke være rimeligt at bringe et referat i fuldt omfang. Men redaktionen har fundet, at ét af brugermødets punkter fortjener nærmere omtale, nemlig oprettelsen af et brugerråd. Det hedder herom i mødereferatet:

“Rådet vil få kompetence som rådgivende organ, med ret til at fremsætte forslag over for landsarkivaren og selvstændigt at behandle og besvare henvendelser fra brugerne. Brugerrådets arbejdsområde er følgende: Læsesalenes åbnings- og ekspeditionstider, læsesalenes faciliteter (ap-

parater, registraturer m.v.), publikumsarrangementer, informationsaktiviteter. Brugerrådet skal bestå af 7 medlemmer, hvoraf de 4 vælges af publikum, og de 3 udpeges af landsarkivaren blandt de ansatte”

Den 20. maj kunne brugerrådet holde sit første møde. En stor del af mødet gik naturligt nok med en drøftelse af brugerrådets fremtidige virke.

For at give et indtryk af rådets arbejde bringes dels et uddrag af rådets andet møde den 17. juni, dels det fulde referat fra rådets tredje møde den 12. august.

På mødet den 17. juni diskuteredes bl.a. ekspeditionerne fra magasinerne:

5. Ekspeditionssituationen

Som det vil være mange af vore brugere bekendt, har vi siden marts

1998 hver 1. tirsdag i måneden foretaget en ekspeditionstilling, hvor vi registrerer, hvor mange ekspeditioner der har været, hvor mange enheder, der er båret frem samt hvor længe den gennemsnitlige ekspeditionstid har været. Der uddeltes et skema, der viste tallene for de første 14 tællinger.

Antallet af ekspeditioner på en dag kunne variere meget, fra 72 den 3. november 1998 til 148 den 7. april 1998, og ikke overraskende gik ekspeditionstiden op, når der var mange ekspeditioner.

Den 3. november lå den på 21 minutter, mens den den 7. april var oppe på 38 minutter. I gennemsnit ligger ekspeditionstiden på ca. 20 minutter, og det fandt man ganske tilfredsstillende.

Henrik Andersen nævnte i den forbindelse, at det var hans indtryk at der generelt blandt publikum var tilfredshed med landsarkivets ekspeditionstider.

Hanne Skovgaard og Fin Nørregaard fandt at nogle førstegangbrugere måske kunne have en forventning om en meget hurtig ekspeditionstid, men at dette kunne afhjælpes med en mere målrettet vejledning.

Karl Peder Pedersen orienterede om, at det overvejedes at udarbejde en ny introduktionsfolder, og her kunne man måske tage højde for dette moment.

Lisbeth Riel påpegede endvidere, at det var vigtigt, at bestillingssedlerne var omhyggeligt og korrekt udfyldte. Publikum kan således også selv gøre noget til at forkorte fremtagningstiden ved at udfylde bestillingssedlerne i overensstemmelse med

registraturene. Det nævntes i den forbindelse, at bestillingssedlerne måske ikke var de bedste; ordet arkivfond kan f.eks. ikke antages at være bredt kendt. Karl Peder Pedersen fandt, at der kunne være god anledning til at overveje om ikke bestillingssedlerne kunne gøres mere pædagogiske.

Vi var også inde på hvilke arkivalier, der efterspørges til læsesalen. Ikke overraskende er det især materiale til brug ved slægtsforskning, der top- per hitlisten med pastoratsarkiver (kirkebøger) som en sikker vinder (40%), og retsbetjentarkiver på andenpladsen (25%) (skifter, ejendomsundersøgelser, og retssager).

I bund på en delt 23. plads finder vi arkivalier fra politiet udenfor København efter 1919, skoler samt foreninger, som kun udgør ca. 1 % af de efterspurgte arkivalier.

Ud fra referatet at dømme, ser det ud til, at læsesalsgæsterne er begyndt "at bruge rådet":

7. Indkomne sager

Fra Alice Bastberg og Lilian Svane var der i brugerrådets postkasse lagt to henvendelser, som begge angik samme emne, nemlig publikumsadgang til landsarkivets gårdhave. Begrundelsen for ønsket var, at der kunne blive ulideligt varmt i publikums frokoststue, når solen står på,

og bænkene ude på pladsen foran læsesalen var ofte besat af øldrikende, støjende personer.

Brugerrådet takker for de to henvendelser, som derpå blev behandlet. Indledningsvist blev det slået fast, at det lå uden for brugerrådets kompetance at beslutte noget sådant, men at man gerne ville rejse sagen over for landsarkivaren.

Brugerrådet havde fuld forståelse for, at situationen i frokoststuen en varm sommerdag, må opleves som næsten uudholdelig. Hvorvidt løsningen på problemet var en åbning til gårdhaven var der derimod delte meninger om.

Dels er der ikke nogen direkte adgang til gårdhaven fra frokostrummet, og skulle døren fra Film-læsesalen bruges ville dette forårsage for meget uro i denne læsesal.

Dels anførtes det også at det af sikkerhedsmæssige årsager kunne være betænkeligt at åbne for adgang for alle, endvidere at en åbning af haven let kunne betyde et forhøjet støjniveau til gene for såvel brugerne nærmest udgangen til haven, som for de ansatte hvis kontorer vender ud til haven. Andre løsninger kunne være opsættelse af markiser eller persienner eller en elektrisk vifte i loftet.

Brugerrådets formand vil snarest tage sagen op over for landsarkivaren".

Uddrag af referat af 3. brugerrådsmøde afholdt torsdag den 12. august 1999 på landsarkivet kl. 15.00-16.45

1. Velkomst

Klokken 15 samledes brugerrådet i konferenceværelset på landsarkivet, og Karl Peder Pedersen bød velkommen. Han meddelte i tilknytning til dagsordenen, at landsarkivaren havde forespurgt om der evt. var et af brugerrådsmedlemmerne, der på et seminar i september ville komme med et oplæg om brugernes forventninger til arkivvæsenets fremtidige IT-program. Det blev sat på som pkt. 4a.

4. Udvidelse af frokoststue samt montering af markiser foran dette

På sidste brugerrådsmøde blev det på foranledning af nogle konkrete henvendelser drøftet, hvordan man kunne forbedre situationen omkring publikums frokoststue. Konkret var det blevet foreslået at give publikum adgang til en del af landsarkivets gårdhave.

Konklusionen på mødet blev, at man skulle rejse sagen over for landsarkivaren. Mht. det konkrete forslag om publikumsadgang til gårdhaven vil det give så mange gener såvel i relation til landsarkivets personale som til arkivbenytterne, at det ikke har vist sig at være en farbar vej. I stedet har landsarkivaren truffet følgende beslutninger:

1. Der opsættes markiser foran vinduerne til publikumsfrokoststuen, som kan betjenes manuelt. Dermed kan den kraftige opvarmning, når solen om sommeren står direkte på, undgås.
2. Frokoststuen udvides med den tilstødende skolestue. Da skolestuen på årsbasis kun benyttes i meget begrænset omfang, forekommer det naturligt at udvide

det meget lille frokosttrum med dette lokale. Skolestuen skal dog fortsat kunne bruges til undervisningsformål i tidsrummet 13.00-16.00, i det omfang der er brug for det. Man kan derfor nu og da komme ud for at rummet aflåses kl. 12.45 for at være klar til undervisning fra kl. 13.

I skolerummet bliver rygning tilladt hele dagen, hvorimod det ikke bliver tilladt at ryge i det nuværende frokoststue. De relativt få gange hvor skolestuen aflåses kl.12.45, betyder det at rygning kun må finde sted udendørs.

Det har i forbindelse med udvidelsen været overvejet helt at forbyde rygning på landsarkivet, således som det er tilfældet på landsarkivet i Odense. Det er dog blevet besluttet foreløbigt at tillade rygning i skolestuen, da denne løsning forhåbentlig vil give anledning til mindre røggener, end det man tidligere har oplevet på landsarkivet. Flere brugerrådsmedlemmer fandt, at røgen formentlig ikke ville genere, når det var muligt at ryge hele dagen. Som det indtil nu har været, er røgen i "højsæsonen" koncentreret på bestemte tidspunkter, med tæt tåge til følge.

Til den nye frokoststue vil der alene blive adgang gennem den nuværende frokoststue; døren ud mod publikumsmagasinet vil nemlig blive aflåst, således at der ikke bliver gennemgang gennem frokoststuerne. I forbindelse med udluftningen af den nye frokoststue før den skal anvendes som skolestue kan der anvendes et vindue og en dør. Det skal i forbindelse med døren tydeligt markeres, at den kun må benyttes til disse formål.

Fin Nørregaard spurgte, om man havde overvejet eventuel brandfare ved at inddrage skolestuen som ryger- og frokosttrum.

Karl Peder Pedersen kunne oplyse, at man ikke fandt at den ændrede anvendelse af dette rum gav anledning til særlige nye foranstaltninger.

Medlemmerne hilste udvidelsen af frokoststue velkommen; og også at rygere og ikke-rygere bliver adskilt fremover. Man er fra landsarkivets side interesserede i at høre om publikums reaktioner i denne forbindelse - og om, hvorvidt rummet kommer til at fungere efter hensigten.

4a. Oplæg til seminar

Som nævnt indledningsvist har landsarkivaren forespurgt, om et af brugerrådsmedlemmerne kunne tænkes at ville komme med et kortere oplæg af 15-30 minutters varighed om brugernes forventninger til arkivvæsenets fremtidige IT-program. Det skulle holdes på et seminar, Statens Arkiver arrangerer i København 15-16. september, og til den lejlighed vil man gerne invitere forskellige udefra til at komme og fortælle om forventninger og visioner omkring de nye søgemuligheder mm.

Hanne Skovgaard vil gerne komme med et sådant oplæg, men hun havde det problem at hun pt. havde meget travlt. Det blev herefter foreslået, at alle 4 i fællesskab udarbejdede et oplæg, som Hanne kan bruge den pågældende dag. Hvis det skulle vise sig, at hun ikke kan komme, vil en af de andre være indstillet på at overtage. Hanne er forløbige sat på som oplægsholder, og giver endeligt svar efter onsdag.

Umiddelbart herefter inviterede Hanne Skovgaard Brugerrådet ind på Axelborg, hvilket Karl Peder Pedersen takkede for.

5. Præsentation af Landsarkivet som arbejdsplads

På sidste møde efterlyste Lissi Kristensen en oversigt over de forskellige arbejdsfunktioner, som findes inden for landsarkivets mure, og Karl Peder Pedersen gav derfor under dette punkt en orientering om dette.

På Jagtvej 10 er der 41 ansatte, hvoraf de 33 personer er knyttet til Landsarkivet. Herudover har også Statens Arkivers Konserveringscenter til huse her. Herefter præsenteredes kort de enkelte funktionsområder, og i den forbindelse inddrogtes bl.a. tal og opgørelser fra produktionsstatistikken 1998.

I forbindelse med omtalen af behandlingen af tilgængelighedsansøgninger, nævnte Hanne Skovgaard at hun havde hørt meget positivt om landsarkivets personale i forbindelse med denne typer sager, som vi skulle behandle hurtigere end på Rigsarkivet!

Lissi Kristensen og Hanne Skovgaard ville gerne vide om det var sådan, at arkivets forskere publice-re bestemte steder, f.eks. i interne tidsskrifter. Karl Peder Pedersen svarede at dette ikke kunne siges at være tilfældet, idet man fik sine forskningsresultater trykt i mange forskellige sammenhænge. Præsentationen af det myndighedsvendte arbejde gav anledning til et hjertesuk fra Hanne Skovgaard, der kæmper med at få nogle af arkiverne på Axelborg bragt i en sådan

stand at de kan afleveres til Erhvervsarkivet. Hun efterlyste vejledningsmateriale, og Karl Peder Pedersen lovede at sende hende "Aflæring af papirarkivalier til Statens Arkiver".

6. Orientering om bibliotek

På sidste møde bemærkede et brugerrådsmedlem, at biblioteket ikke er let at bruge. Årsagen hertil er dels, at biblioteket ikke er opbygget efter samme system, som almindelige biblioteker og dels, at biblioteket ikke står samlet ét sted.

Den centrale tilgang til landsarkivet bibliotek er seddelkartoteket i Læsesalen. Der er inddelt i 3 afsnit: Forfatterkartotek, Titeltkartotek og Systematisk kartotek. Brugen af de to første giver sig selv, hvorimod den systematik som ligger til grund for det sidstnævnte kartotek ikke er ligetil. Oven på kartoteket ligger et hæfte, hvori man kan se denne systematik.

Alle bøger i læsesal og publikums-magasin lånes ved selvbetjening, og her skal man altid huske at sætte et gult plastikkort på den plads, hvorfra man tager bogen, således at man hurtigt kan sætte den rigtigt på plads.

Øvrige bøger skal bestilles på bestillingsseddel som arkivalier. Karl Peder Pedersen benyttede derefter lejligheden til at reklamere for landsarkivets store tryksagssamling, hvortil der foreligger en trykt registratur. Tit kan man i en tryksag, f.eks. et årsskrift eller trykte byrådsforhandlinger, finde svar på spørgsmål, som man ellers skulle bestille arkivalier for at få oplyst.

Tryksager bestilles på bestillingsseddel som arkivalier.

7. Indkomne sager

1. Fra Alice Bastberg var der indkommet et forslag om at skiltnin-gen om, at man ikke må medbringe tasker på læsesalen forbedres. Det hænger på en dør, som nu og da er lukket, således at skiltet ikke kan ses. Brugerrådet fandt at det var en god idé, og giver den videre til landsarkivets ledelse.
2. Fra samme forelås et skitsefor-slag til indrettelse af et handicap-toilet i en del af det nuværende dametoilet med inddragelse af forgangen. Der var enighed om, at ideen er god, men at der sam-tidig er en tidshorison at tage hensyn til. Der blev påpeget det uheldige i, at der kun var tale om ét handicaptoilet til kvinder; og at løsningen for så vidt ville kræve to toiletter. Karl Peder Pedersen bringer forslaget videre til Landsarkivaren, der må tage stilling til, om der er økonomi til at imøde-komme forslaget.

9. Evt.

Lissi Kristensen spurgte om postkassen kan anvendes til andet end forslag. Hun vil nemlig gerne mod-tage beskeder fra folk, der ikke har internetadgang, hvis de støder på strays under arbejdet. Dette kan være en god hjælp for slægts-forskere, der pludselig ikke kan finde en person. Der var enighed om, at postkassen kan finde anvendelse til dette.

**10. Næste møde afholdes
23. september 1999
kl. 15.00-16.30**

Indbydelse til
Slægtsforskertræf år 2000
i Odense

Lørdag d. 8. april 2000 kl. 9.00-17.00

på Mulernes Legatskole,
 Gillestedvej 11, Odense

Program

9.00-10.00	Ankomst, indskrivning og morgenkaffe
10.00-11.00	Foredrag ved Jens Jørgensen, Slagelse
„H.C. Andersen, Myte og virkelighed“
11.00-14.00	Forskerkontakt,
udveksling af aneoplysninger
14.00-15.00	Foredrag ved Ejnar Askgaard, Odense
„H.C. Andersens slægt“
15.00-17.00	Fortsættelse af forskerkontakt
17.00	Slægtsforskertræffet slutter

Deltagerbetaling: kr. 200

Deltagerne kan forudbestille bogen

**Det blev i familien, kongelige bevillinger til ægteskaber
 mellem beslægtede i Fyns Stift 1569-1802**

til favørpris ca. kr. 150 (Bogladeprisen bliver ca. kr. 200).

Arrangeret af
SLÆGTSHISTORISK FORENING ODENSE

Tilmelding og kontaktside til træfkataloget kan
 rekvireres hos foreningens kasserer:
 Inge Skipper, Krogløkkeparken 24, 5240 Odense NØ,
 tlf. 66 10 90 52

***Tilmelding og fremsendelse af kontaktside
 senest 1. november 1999***

Slektsforum

De tre følgende indlæg handler alle om Dis-treff og Dis-bytt, to nordiske søgetjenester. Der har i forskellige sammenhænge været overvejelser i bestyrelsen om, hvorvidt Dis-Danmark skulle tilslutte sig de to tjenester.

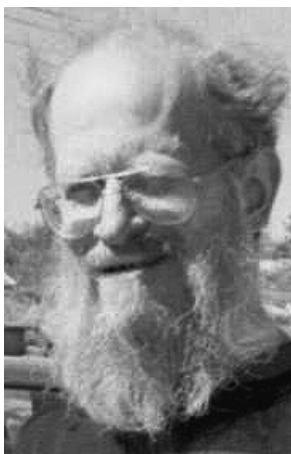
Der er foreløbig ikke truffet nogen beslutning. Men uanset hvilken beslutning, der træffes, må det være

væsentligt, at Dis-Danmarks medlemmer kan danne sig et indtryk af, hvad de to tjenester overhovedet kan og hvordan de fungerer. Derfor har redaktionen kontaktet Alf Christoffersen fra Dis-Norge. Alf Christoffersen har været meget positiv over for vores kontakt og har sendt de følgende indlæg til offentliggørelse i bladet. De er naturligvis på norsk, men vi håber, det går alligevel.

Nu glæder redaktionen sig til at få rigtig mange bidrag fra de medlemmer, der har forsøgt sig med "gæsteadgangen", således som den er nærmere omtalt nedenfor. Tak til Alf Christoffersen for de grundige indlæg. Vi håber, det bliver starten på noget godt.

Savner du kontakt med andre som forsker på samme slekt som deg?

Af Alf Christophersen

Hvor ofte har man ikke fundert, «mon tro om ikke andre forlenget har tastet inn disse data» når man etter endt dag på arkivet, sitter og knaster inn nye slektninger.

Hadde du bodd i Sverige eller Norge hadde det vært enkelt å sjekke! For det er her at Föreningen DIS sitt tilbud, DISBYT(og DIS-Norge sitt tilsvarende tilbud, DIS-treff), kommer inn. En database hvor du kan søke etter slektsnavnet du arbeider med og evt. finne slektninger som arbeider med samme materiale.

Ville ikke noe tilsvarende være av interesse for deg som er medlem i DIS-Danmark?

Men, en forutsetning for å finne er at noen tar på seg jobben med å drifte databasen og at mange bidrar med data!

Er det noe jeg kan gi da?

Det kommer jo an på hva man mener. Det eneste du gir fra deg i dette tilfellet, er navnet på slektene du arbeider med samt sted og tid

hvor disse forekommer. Lenkene mellom personene er ditt materiale og du tar avgjørelsen om du vil la andre få rede på disse. Når det gjelder personopplysninger er faktisk

det eneste som vi tar vare på, for en enkelt person eller flere personer med samme navn, første og siste årstall disse opptrer på det enkelte sted.

Barland	Sannidal/TE	1709	1013	
Barland	Sannidal/TE	1709	1013	
Barland	Sannidal/TE	1710	1013	
Barland	Sannidal/TE	1714	1013	
Barland	Sannidal/TE	1714	1013	
Barland	Sannidal/TE	1718	1013	
Barland	Sannidal/TE	1718	1013	
Barland	Sannidal/TE	1720	1013	
Barland	Sannidal/TE	1722	1013	
Barland	Sannidal/TE	1722	1013	
.....				
Barland\Klaus	Sannidal/TE	1765	1013	
Barland\Klaus	Sannidal/TE	1814	1013	
Barland\Knut	Sannidal/TE	1730	1013	
Barland\Knut	Sannidal/TE	1730	1013	
Barland\Lars	Sannidal/TE	1718	1013	
Barland\Lars	Sannidal/TE	1718	1013	
Barland\Lars	Sannidal/TE	1787	1013	
Barland\Niels	Sannidal/TE	1710	1013	
Barland\Niels	Sannidal/TE	1730	1013	
Barland\Niels	Sannidal/TE	1744	1013	
Barland\Niels	Sannidal/TE	1744	1013	
Barland\Niels	Sannidal/TE	1745	1013	
Barland\Niels	Sannidal/TE	1745	1013	

Barland	Sannidal/TE	1709=1814	1013	
Barland\Aase	Sannidal/TE	1749.	1013	
Barland\Anne	Sannidal/TE	1722:1791	1013	
Barland\Giert	Sannidal/TE	1745.	1013	
Barland\Grunde	Sannidal/TE	1761.1762	1013	
Barland\Ingebor	Sannidal/TE	1733.1734	1013	
Barland\Ingeborg	Sannidal/TE	1714:1809	1013	
Barland\Inger	Sannidal/TE	1724.	1013	
Barland\Joen	Sannidal/TE	1740.	1013	
Barland\Kari	Sannidal/TE	1730:1755	1013	
Barland\Kield	Sannidal/TE	1758.1806	1013	
Barland\Kirsti	Sannidal/TE	1739.	1013	
Barland\Kjell	Gjerstad/AA	1686	1013	
Barland\Kjell	Sannidal/TE	1709:1761	1013	
Barland\Klaus	Sannidal/TE	1765.1814	1013	
Barland\Knut	Sannidal/TE	1730.	1013	
Barland\Lars	Sannidal/TE	1718.1787	1013	
Barland\Niels	Sannidal/TE	1710:1745	1013	

I eksemplet ovenfor har DISBYT (programmet bak DIS-Treff) ekstrahert fra en Gedcom-fil bl.a. slektsnavnet Barland i Sannidal, Telemark i Norge på forskjellige tidspunkt for forskjellige personer.

Data kommer fra forskjellige gårder og plasser og årstallene er trukket ut fra notiser som født, døpt, gift etc. I databasen slås alle disse notisene ved den såkalte komprimeringen sammen til én linje, nemlig den første i tabellen til høyre, «Barland Sannidal/TE 1709=1814 1013». Tegnet '=' mellom årstallene forteller oss at linjen er satt sammen av opplysninger fra 51 til 100 linjer (bare noen få vist i fig.). Når noen så søker på et slektsnavn du har

sendt inn, vil man få vite på hvilket sted du og kanskje andre har registrert navnet og i hvilket tidsrom. Ved å sammenligne med dine egne data, kan du så ta en avgjørelse om det er verdt arbeidet å ta kontakt for evt. videre samarbeide.

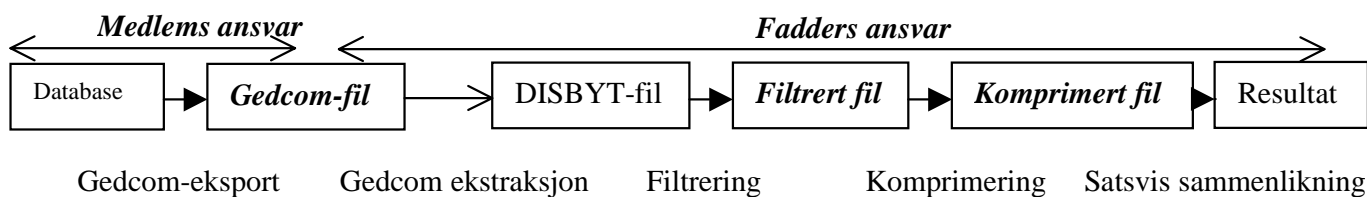
Like viktig som å søke selv hva andre har bidratt med, f.eks. via DIS-Norges søkedør på Internett (<http://www.sol.no/disnorge/distreff/>) vil det være for deg å bidra med ditt materiale. Da kan andre søke etter sine slektsnavn, og kanskje få ett eller flere tilslag mot ditt materiale.

Hvordan bidrar jeg da?

Det første som kreves er å lage en Gedcom-eksport (se norske Slekt og

Data nr 2/1997 s. 14) av dine data. De aller fleste slektsprogrammer har en slik eksport/import, men noen av dem har dette gjemt unna i et eget program.

En god ide er å slå opp i manualen eller bruke hjelpefunksjonen i programmet. Bruk Gedcom som oppslagsord om det er mulig. Finner du fortsatt ikke ut om Gedcom ved hjelp av dette, kan en annen ide være å slå opp i medlemsmatrikkelen og finn andre i ditt distrikt som bruker samme program og spør dem, evt. inviter dem på kake og kaffe og en stund foran skjermen. I verste fall finner du sikkert en du kan ringe til ett eller annet sted.

Det neste er å sende bidraget ditt til foreningen din. Hvordan dette skal ordnes i Danmark er først og fremst avhengig om det blir startet en DISBYT-database, men som du vil se annet sted i bladet, er undertegnede i gang med å organisere noe, så sender du en Gedcom-fil til E-mail adressen nevnt, vil du kunne være med å bidra, i første rekke for å lage navnestandarder som vil være aktuelle å bruke for å unngå mye unødig fyll i databasen, f.eks. feilstavete navn ingen ville finne på å undersøke på.

Hva skjer? Dagens ordning

Etter at du har sendt fra deg Gedcom-filen blir fila først ekstrahert til såkalt DISBYT-format, formatet som slektsforskningsprogrammet Disgen bidrar med ved innsendelse av data. Denne fila danner input til DISBYT/DB2000 hvor dine data sjekkes for årstall og sokn. Resultatet komprimeres og kjøres så som en såkalt satsvis sammenlikning mot databasen med andres tilsvarende bidrag.

I løpet filtrering og testing dannes to filer, *Bnnnnnnn.TXT* som inneholder advarsler om ting som gikk feil under testingen, antakelser som er gjort ang. plassering av sokn etc. og filen *Cnnnnnnn.TXT* som inneholder alle stedsnavn du har registrert. Begge disse filer bør gåes gjennom nøye. (Er ikke angitt nærmere i figuren). Videre vil du få tilsendt filen *Annnnnnn.TXT* som er resultatfilen fra den satsvise sammenlikningen av dine data.

Den komprimerte filen som er utgangspunktet for den satsvise sammenlikningen blir deretter sendt

til sentralt ansvarlig som legger denne sammen med alle andre nye bidrag, sorterer disse og legger dem alle sammen inn i databasen, evt. som erstatning for tidligere innsendte bidrag.

Er dette nok til å finne andre slektsforskere som er inne på min slekt?

Når du får materialet i retur, enten på diskett eller som E-post, må du gå gjennom filene som er blitt laget. Det er spesielt to filer du skal være oppmerksom på. Det er filene *Annnnnnn.TXT* og *Bnnnnnnn.TXT*.

Annnnnnn.TXT inneholder alle slektsnavnene som søkeprogrammet fant hos andre bidragsytere, sortert på medlemsnr til bidragsyterne og sortert alfabetisk for hvert medlem.

Det lønner seg å starte med slektsnavnene med et høyt tall, dvs. 6 eller 5, i venstre marg. Tallet 6 finner du kun i forbindelse med en person hvor vedkommende har registrert det samme fornavn, etternavn, sted og begge årstall identisk. Altså en meget sannsynlig forskerkollega.

Hvis bare et av årstallene stemmer, vil du få en 5'ertreff.

Hvis sokn eller kommunenavnet kommer først, er det fordi «slektsnavnet» ikke er det, men et patronymikon (f.eks. Ols. for Olsen eller Olsdatter) eller gårdsnavn (f.eks. Vrål+). Er linjen markert med et tegn for mange notiser som bakgrunn for linjen og soknet er lite, kan dette ha stor verdi for deg, mens patronymikon i f.eks. Oslo er nærmest meningsløst å arbeide videre med. Hvis vedkommende har mange patronymikon registrert i et sokn som du også arbeider med, er også sannsynligheten for felles slekt økt.

Av tabellen ser man altså at medlem 1015 har bidratt med mellom 26 og 50 notiser om slektsnavnet Barland i Sannidal i tidsrommet mellom 1721 og 1906. Siden det kun gjelder et slektsnavn er 3-treff det høyeste nivå av treff. Videre ser vi at for personen(e) Klaus Barland har vi begge registrert vedkommende i Sannidal i Telemark, men at vi også har begge registrert årstallene 1765 som eldste årstall og 1814 som yngste årstall side nvi har et treff på 6-nivå. For Ingeborg Barland er enten årstallet 1734 eller 1809 forskjellig. For å finne ut dette må vi se i egen kmp-fil. Vi ser at 1809 er felles årstall. For Anne og Niels Barland er begge årstall forskjellige, men overlapper.

3	Barland	Sannidal/TE	1721<1906	01015
4	Barland\Anne	Sannidal/TE	1777	01015
5	Barland\Ingeborg	Sannidal/TE	1734:1809	01015
6	Barland\Klaus	Sannidal/TE	1765.1814	01015
4	Barland\Niels	Sannidal/TE	1721	01015

Bnnnnnnn-filen inneholder feilmeldinger, så som advarsler om ukjent sted etc. og bør studeres ganske nøye, spesielt første gangen du bidrar. Her finner du alle gårder som du har registrert uten sokne- eller kommunenavn, utenlandske bidrag som ikke har blitt behandlet etc. Studer disse nøye og se om du kanskje kan finne ut noe mer om disse. Dess fylligere du kan beskrive et sted hvor en begivenhet i en av dine aners liv inntrådte, dess større sannsynlighet er det for at andre kan gjenfinne dette og ta kontakt med deg.

Nå er det opp til deg!

Fra nå av er ansvaret for videre arbeid ditt og ikke foreningens.

På lik måte som med alt annet slektsforskningssamarbeid må du nå finne ut av alt hva du har registrert omkring vedkommende slekt og lage utskrifter evt. filer med dette materialet. Kanskje er det slektsnavn du for tiden ikke arbeider med? I såfall får du ihvertfall ta vare på opplysningene om hvem du muligens har felles slekt med. Ellers er det jo en god ide å ta kontakt.

Vær klar over at dess mere materiale du sender med ved en henvendelse, dess lettere er det for mottaker å identifisere om det virkelig er felles slekt. Men husk likevel på å ikke levere ut mer opplysninger enn hva du ønsker at andre skal utlvere om deg. Ta med de data som er relevante for å identifisere personene og lenkene du evt. er interessert, men ikke annet.

For min part kontakter jeg sjelden noen ang. patronymikon som dukker

opp etter mine egne kjøring, med unntak om det er et sjeldent fornavn som danner stammen for patronymikonet. (Patronymikon er betegnelsen på identifisering av en person bygget på vedkommende fars fornavn og tillegg av endelsen 'sen', 'søn' eller 'son' for en mann og 'datter' for en kvinne). Men det er opp til den enkelte å vurdere om man skal kontakte andre forskere på grunnlag av et patronymikon. Noen ganger kan det bli bingo!

Hva gjør jeg når andre henvender seg til meg?

Det første er jo å studere materialet som evt. er vedlagt. Gjelder det et vanlig patronymikon uten mere opplysninger, så er det nok en ide å ta kontakt og forklare at det vedlagte materialet ikke holder til å identifisere noen mulige felles slektninger. Sannsynligheten for blindskudd er faretruende høy, likeså misforståelser.

Husk alltid på å sende et svar tilbake, selv om det tilsendte materialet ikke rører ved ens eget materiale. Dessverre er det lett å glemme, spesielt om det er noe som ikke berører en selv. Det skjer litt for ofte med meg selv også :-)

Når du skal svare på en henvendelse er det lurt i første rekke å sende en kort rapport om de navn som berører det forespurte slektsnavn uten å gå i detaljer om de enkelte personer og evt. lenker mellom dem. På den måten kan man holde kortene litt på nært hold og ikke gi fra seg alle data med en gang før man har fått bekreftet slektskap og man er gjensidig interessert i et samarbeid. Men man

bør likevel sende så mye at vedkommende kan selv avgjøre hvorvidt det gjelder samme slekt. Hvis det viser seg å holde stikk, så får man ta nærmere kontakt og evt. diskutere materialet og evt. samarbeide.

I neste trinn er det vel da mest aktuelt å utveksle Gedcom-filer. Men da bør man være så hensynsfull at man ikke eksporterer materiale man vet vedkommende allerede sitter inne med, ihvertfall begrense slike dubletter til et minimum. (Å sjekke papirutskrifter etc. er en god ide for å forhindre dubletter)

Er det første gangs bidrag?

Første gang du bidrar må du huske på å legge ved litt informasjon om deg selv. Først og fremst gjelder dette medlemsnr i foreningen, navn, adresse, postnr, poststed og telefonnr. Har du E-post adresse bør du også legge denne ved. Da blir det lettere for andre å ta kontakt med deg.

Du kan sende inn bidrag både på diskett eller som E-post.

Hvor skal jeg bidra med data inntil DIS-Danmark har satt opp egen tjeneste?

Inntil DIS-Danmark har definert noen hovedansvarlig kan du sende en pakket GEDCOM-fil med E-post til alf.christophersen@basalmed.uio.no, evt. på diskett til Alf Christophersen, Solbakken, 4909 Songe, Norge. Husk i såfall å legge ved adressert konvolutt med Internasjonal svarportokupong som dekker forsendelsen.

DISBYT! Også i Danmark???

Af Alf Christophersen

Som en hjælp til å få DIS-Danmark i gang med DISBYT, har DISBYT-redaktørene Olof Cronberg i Föreningen DIS (grunnlegger av systemet) og Alf Christophersen i DIS-Norge satt i gang arbeidet med å lage et utgangspunkt for en dansk DISBYT-database. (Se også en annen artikkel om DISBYT)

DISBYT baserer seg på å kombinere personnavn (fornavn og etternavn) sammen med soknenavn og tidspunkt for gitte hendelser som man har registrert, f.eks. født, gift og død med medlemsnr for bidragsyter, sortere disse alfabetisk og legge dem inn i en fil. Når nye bidrag kommer inn, sammenlignes de tilsvarende dannede poster og man skriver ut til fil de poster hvor navn, sted og årstall stemmer overens i mer eller mindre grad.

For å lage databasen må man først ha en fil som inneholder navn på kirkesokn og peker til hvilket amt disse finnes i, spesielt i det tilfelle soknenavnet finnes flere steder i landet. Dette arbeidet holder undertegnede på med, basert på en fil med oversikt over sokn i forskjellige amt, samt DIS-Danmarks fine oversikt over sokn, herred og amt.

For at man skal få best mulig treff mot andres data er det viktig at man enes om stavemåten av navn. Siden man ikke kan forvente at alle medlemmer av DIS-Danmark vil enes om standardisering av stavningen av fornavn, patronymikon og etternavn (det samme problemet har vi i DIS-Norge også) har undertegnede laget et ekstraksjonsprogram som trekker

ut alle brukte stavemåter for fornavn, patronymikon og etternavn (samt mellomnavn) for å generere en standardisering av disse navn.

Her er det at du som medlem i DIS-Danmark allerede på nåværende tidspunkt kan være til hjelp. Ved å bidra med GEDCOM-fil til ekstraksjon av stavemåter, både av danske, svenske og norske data du har lagret (og gjerne finske, færøyske, islandske, engelske, tyske og amerikanske data også) kan vi bygge opp tabeller som kan brukes ved ekstrahering til DISBYT-bidrag.

I Sverige og Norge har vi til i dag laget DISBYT-bidragene ved at medlemmene har sendt inn GEDCOM-uttrekk til en fadder for sitt distrikt som så har gjort arbeidet med å ekstrahere de data som er av interesse, komprimert dem, kjørt disse som satsvis sammenlikning mot databasen, og deretter sørget for at de ekstraherte data har blitt gjort til en del av databasen.

Til i dag har dette krevet en del ressurser i form av interesserte medlemmer som har vært interessert i å gjøre en innsats for foreningen. I begge land har interessen vært forholdsvis stor for dette, men dette skyldes nok at prosjektet har pågått lenge i begge land og likevel har det tatt sin tid før interessen for å være fadder var der (og det samme med behovet for dette).

For å minske behovet for menneskelige ressurser, nærmere bestemt, minske presset på disse, har Olof Cronberg og undertegnede videreutviklet programvaren som brukes.

Undertegnede er i gang med et prosjekt kalt GEDtreff som skal være et program du som medlem skal bruke for å lage bidragene ferdig i mest mulig grad.

GEDtreff vil ekstrahere dine data for alle nordiske land og lage ferdig komprimert fil som så kan sendes som E-mail direkte til fadder (i fremtiden direkte til databasen) eller via diskett til fadder som foretar sammenlikning. Vi ser virkelig frem til den dag da en E-mail medfører at du også får kjørt på direkten den satsvise sammenlikningen hvor faddere kun skal vurdere teknisk kvalitet av hva du bidrar med (ukjente bokstaver, tall, at du ikke bidrar med Donald Ducks familietre etc.)

For faddere har Olof Cronberg videreutviklet DISBYT-programvaren med programmet DB2000 samt utviklet, i samarbeid med andre i DIS-Norge, skript for søking i database via Internett.

For å forhåpentligvis komme i gang med dette i DIS-Danmark har undertegnede tatt på seg jobben med å komme i gang med en base (uavhengig av fremtidig interesse fra DIS-Danmark da mange norske og svenske medlemmer har aner i Danmark og behov for en DISBYT-database også for dansk slekt).

Første fase vil være å samle inn en del GEDCOM-filer til ekstraksjon av brukte navn, både personnavn og stedsnavn. De samme filer vil også være et utgangspunkt for selve DISBYT-databasen. Når navn er ekstrahert i en passe mengde vil behovet for hjelp fra danske med-

Svenske DISBYT-basen og norske DIS-treff basen søkbar via WWW!

lemmer være til stede, fordi da må navnene gåes gjennom og man må enes om standardisering slik at GEDtreff automatisk kan konvertere et dagligdags navn til en standardisert stavemåte.

Dette må gjøres for at alle skal få best mulig tilslag, uansett om man har stavet Anders And som Anders And, Anners Ann, Donald Duck eller lignende :-). Når standardisering er foretatt, kan de enkelte filer sammenliknes mot den samlede database.

Når det gjelder innholdet i Gedcom-filene, så blir ikke kilder og tekstlige notater brukt til noe som helst og behøver ikke være med i Gedcom-filen. Det som brukes er primært tag'ene NAME/ALIA-tag, SEX, og alle hendelser-tag'er som inneholder minst en DATE og en PLAC-tag (f.eks. 1 BIRT, 2 PLAC <sted>, 2 DATE <dato>). Eksporter derfor alle relevante hendelser.

Det burde være en selvfølge at alle opplysninger behandles konfidensielt (vi har uansett ikke tid til å finlese hva folk leverer i en Gedcom-fil annet enn når programvaren nekter å konvertere de innleverte data korrekt, og da kun for å se etter årsak til feil)

Jeg håper at dette vil interessere!

Alf Christophersen

Solbakken

N-4909 Songe

Norge

E-mail:

alf.christophersen@basalmed.uio.no

Af Alf Christophersen

Som du ser av andre artikler i bladet, orienterer jeg om muligheten for å delta i DISBYT-samarbeidet på nordisk plan. For at du skal få en prøvesmak på hva DISBYT kan være, kan det jo være en ide å prøve å søke i den svenske (<http://www.abc.se/~disbyt/>) eller norske databasen (<http://www.sol.no/disnorge/distreff/>). Foreløpig kan vi dessverre ikke gi deg noe brukernavn og passord, men i det øyeblikk DIS-Danmark inngår i samarbeidet, vil det også forhåpentligvis være klart for at danske medlemmer kan få tildelt bru-

kernavn og passord også i de andre nordiske DISBYT-databaser.

Pr. dags dato er gjestebrukernavn hos DIS-Norge *gjest* og passord *gjest*, mens det hos Föreningen DIS er *guest* og passord *guest*. Hvis du bidrar med data til en av databasene vil du få oppgitt et brukernavn og passord som medfører at du vil kunne få rede på medlemsnavn og adresse for den enkelte bidragsyter.

Se også andre artikler om DISBYT/DIS-treff

Generalforsamlingen i år 2000

Allerede nu kan det kundgøres, at det nye årtusinds første generalforsamling vil blive afviklet lørdag den 15. april 2000

Stedet bliver Søllerød Sognegård, men således at der i tilslutning til den egentlige generalforsamling vil blive arrangeret en spændende ekskursion

Yderligere detaljer følger !

InternetHjørnet

Under denne overskrift skal hermed introduceres en ny rubrik i Slægt & Data. Her er det planen, at der dels skal bringes centrale internetadresser, dels at der i større eller mindre notitser bliver beskrevet nye (eller bare ny-opdagede) steder på Internettet, som kan være nyttige for os slægtsforskere.

Mulighederne for slægtsforskning på Internettet vokser dag for dag, så der vil hele tiden være nye adresser, som man skal være opmærksom på. Da vi naturligvis ikke kan følge med i alt, hvad der sker på nettet, vil vi være meget taknemmelig for tips om nyttige internetadresser, og meget gerne med en supplerende notits, som vi eventuelt kan benytte til denne rubrik.

Det er selvfølgelig et skøn, hvad der skal tages med fra gang til gang, og det ville være skønt, hvis vi har meget at vælge imellem, og sådan som Internettet i øjeblikket udvider sig, er der ikke noget,

som tyder på, at vi får stofmangel. Vi risikerer snarere at blive løbet overende, og da vi er Tor-denskjolds soldater, må I bære over med os, hvis vi ikke kan få tid til at svare på alt eller selv undersøge alle adresser.

De her nævnte Internetadresser kan normalt også findes på DIS-Danmarks egen hjemmeside under „Webadresser“, hvor der kan findes mange flere relevante slægtsforsknings-adresser (Links), end dem vi er i stand til at bringe i Slægt & Data.

Nu starter vi her, men planerne er mange med denne rubrik. F.eks. kunne vi på et tidspunkt vælge at fokusere på Internet-slægtsforskning i USA eller f.eks. i Tyskland.

I første omgang har undertegnede vovet at melde sig som „hjørne-redaktør“.

Svend-Erik Christiansen
E-mail: sec@forum.dk

Folketællinger fra Århus-området

www.folketimidten.dk

Giver adgang til indtastede folketællinger fra hele det gamle Århus Amt (før 1970) for tællingerne 1787, 1801, 1834 og 1845. Er ved at blive udvidet til det nuværende Århus Amt. I øjeblikket ca. 140.000 poster (senest beskrevet i S&D, 1998/4, s. 19-20).

Det danske Udvandrerarkiv

users.cybercity.dk/~ccc13656/dk/archives/archives.htm

Søgning i afskrift af Københavns Politis udvandrerprotokoller 1868-1903. Rummer oplysninger om 286.857 udvandrede personer.

Mormon-kirkens genealogiske personbaser

www.familysearch.com

Mormonkirkens store person-databaser. Rummer bl.a. persondatabase med i øjeblikket 360 mio. navne fra De britiske Øer, Nordamerika og Finland samt Ancestral File-basen, der indeholder 35 mio. personer fra hele verden - også Danmark. (senest beskrevet i S&D 1999/2, s. 4-6)

Nyttige Internetadresser:

DIS-Danmark

users.cybercity.dk/~dko6959

Indeholder bl.a. links til arkiver, for- eninger o.l., opslag i kilder, slægts- forskningsprogrammer, medlemmer- nes hjemmesider, udsendte DisNyt til medlemmer med e-mail adresse (se aftryk af DisNyt 1-99 i S&D, 1999/1, 28-31) og meget, meget mere.

Kildeindtastningsprojektet og DDA (Dansk Data Arkiv)

ddd.sa.dk/kiplink.htm

Giver adgang til de indtil nu indta- stede folketællinger fra hele Dan- mark (de ældste tællinger fra 1787 og 1801 har nu en dækningsgrad på ca. 40%). I øjeblikket ca. 2,2 mio. poster (senest beskrevet i S&D, 1999/1, s. 22-25).

GedComp-databasen

www.imm.dtu.dk/~lkl/gedcomp

Mulighed for at få lavet edb-sam- menlignet egen GedCom-fil med andre slægtsforskere tilsvarende fil. Eventuelle personsammenfald med- deles automatisk. Rummer pr. 1/5- 99 i alt 988.000 personer (senest beskrevet i S&D, 1997/4, s. 5-8).

SMÅNOTITSER

Indvandrerhistoriske baser fra Farum Arkiv

ddd.dda.dk/immibas/htm/immibaslink.htm

Rummer tre personbaser, nemlig

1. Fremmedfødte personer med arbejdsophold i Frederiksborg Amt 1812-1924 (20.729 poster),
2. Indfødsretstildeling 1776-1925 (21.119 poster),
3. Udviste fra Danmark 1875-1919 (31.000 poster).

Dannebrogsmænd

ddd.dda.dk/dannebrog/htm/dannebrog.htm

Rummer personoplysninger for 2499 dannebrogsmænd.

Kraks vejviser

www.krak.dk

Mulighed for at søge efter personer i Danmark. Rummer også de kendte kort fra vejviserne. Fundne personers bopæl bliver angivet på kortene.

Kort- og Matrikelstyrelsen

www.kms.dk

Via „landet rundt“ og „Danmarks-kort“ kan man finde nutidige kort for hele Danmark i størrelsesforholdene 1:100.000 og 1:850.000. (senest beskrevet i S&D, 1998/2, s. 4-7).

Statens Arkiver (Rigsarkivet)

www.sa.dk/ra/

Rummer nyttige oplysninger om slægtsforskning og især de slægts-historiske kilder. Internet-udgave af de kendte informationspjecer.

SLA (Sammenslutningen af Lokalarkiver)

www.lokalarkiver.dk

Det skal det lige nævnes, at SLA arbejder på at få alle ca. 440 medlemsarkivers adresser, åbningstider, kontaktpersoner m.m. gjort tilgængelig via Internettet. Indtil da må vi finde frem til lokalarkiverne via SLA's håndbog „Arkivvejviser 1999“. Denne oversigt kan bl.a. findes på alle medlemsarkiverne. Den kan også købes hos SLA for 120 kroner + moms og forsendelse.

Svenske Kirkebøger Online

www.genline.se

I 1996 påbegyndte et svensk selskab, Genline AB, et projekt, som gerne skulle munde ud i, at alle tilgængelige svenske kirkebøger bliver indscannede og gjort tilgængelige på nettet; det drejer sig om ca. 20 mio. sider. Endnu er kun nogle prøvesider lagt på nettet i formaterne „TIF“ (hver side fylder 50-100 Kb) og „GIF“ (hver

side fylder 100-200 Kb).

Det er et projekt, som kræver store ressourcer - 20 mio. sider er immervæk mange, og der skal også en stor „harddisk“ til for at rummer alle billederne. Det bliver heller ikke gratis at komme til at søge i kirkebøgerne. I øjeblikket regner man med, at et Online-abonnement for privatpersoner vil komme til at koste i størrelsesordenen 2000 kroner årligt. Det bliver spændende at se, om denne pris er holdbar.

Autoriserede stednavne i Danmark

levende.kms.dk/su/sunavn.htm

Stednavneudvalget har i PDF-format tilgængeliggjort en liste med ca. 25.000 danske stednavnes officielle stavemåde og anført deres placering i forhold til sogn, kommune og amt. For at kunne læse PDF-filer kræves, at man har læseprogrammet „Adobe Acrobat Reader“, som kan hentes gratis på Adobes hjemmeside.

Statens Arkiver (Landsarkivet for Sjælland)

www.sa.dk/lak/engelsk/famhist/records/names.htm

Rummer oplysninger om slægtsforskning, gotisk skrift bl.a. eksempler på håndskrivninger af personnavne

Dansk nyhedsgruppe for slægtsforskning

dk.historie.genealogi

På denne adresse kan man følge med i (og blande sig i) diskussioner mellem danske edb-slægtsforskere eller selv bringe emner på banen. (senest beskrevet i S&D, 1997/1, s. 6-7)

Udenlandske efterlysninger af danske aner

cgi.rootsweb.com/~genbbs/genbbs.cgi/Denmark/General

Her søger udenlandske slægtsforskere efter danske slægtninge. Her samles svar og gensvar, så alle kan følge med og eventuelt supplere med oplysninger. Tilsvarende findes for andre lande.

Telefonbøger fra hele verden

www.wajens.no/nor/index.shtml

Her er samlet links til Internet-tilgængelige telefonbøger fra hele verden. Let vej til at finde personer i andre lande.

Lokalarkivernes Dag

d. 23. oktober 1999

SLA (Sammenslutninger af Lokalarkiver) kan d. 22. oktober 1999 fejre 50 års jubilæum, og i denne anledning er der planlagt at slå et slag for de lokalhistoriske arkiver i Danmark. Lørdag d. 23. oktober 1999, er således blevet udnævnt til Lokalarkivernes Dag.

Landet over vil der blive afholdt en række arrangementer, og mange af arkiverne vil denne dag holde åbent hus.

I skrivende stund har 228 arkiver meddelt at de på en eller anden måde vil markere det.

På SLA's egen hjemmeside www.lokalarkiver.dk kan man læse mere om Lokalarkivernes Dag og finde en liste over de deltagende arkiver.

I forlængelse heraf skal det måske lige nævnes, at SLA omfatter i alt ca. 440 lokalarkiver.

De varierer en del i størrelse og indhold. De mindste arkiver dækker typisk kun et sogn, mens de største måske dækker 8-10 sogne (ofte en kommune).

Lokalarkiverne rummer et væld af materiale dækkende især de sidste 100-150 år, men de får slet ikke den opmærksomhed, som de fortjener; heller ikke af os slægtsforskere.

Meget finmasket er der indsamlet (og indsamles) på arkiverne materiale, som beretter om den lokale historie og om de personer, der har haft deres virke på stedet.

Her er der gode muligheder for at få „kød“ på nogle af vore aner og finde oplysninger om dem, som vi ikke finder andre steder.